"אך ורק בהתפשטות חכמת הקבלה ברוב עם, נזכה לגאולה השלמה"
הרב יהודה אשלג "בעל הסולם"

בס"ד

קבלה לעם

www.kab.co.il

גיליון מס' 28 העיתון החודשי של תנועת "בְּנֵי בְּרוך" • ניסן תשס"ח • אפריל 2008

לבו המאיר

עם בואו של חג החירות

ניחוח פרחים משכר מכסה את צפון הארץ ומבשר על בואו של חג האביב, רוח חמימה מנשבת בצמרות העצים, מפיצה זרעים של תקווה במרחבי הלב הישראלי, וגם אנחנו, בקבלה לעם, יוצאים עם גיליון ססגוני במיוחד שכל כולו אווירת חג.

לכבוד החג החלטנו אחת ולתמיד להכריע בשאלה, האם להישאר בארץ ולערוך את הסדר, או לא להישאר... בסדרת הכתבות לחג תמצאו גם הסבר קבלי על המשמעות האמיתית של חג הפסח, על החירות מהאגו ועוד.

הנרי דוד, ארקדי דוכין, משה איבגי ותת אלוף במילואים רם שמואלי מתארחים בגיליון, ומספרים כל אחד בטור אישי על "הקבלה שלהם".

במדור משפחה תמצאו הפתעה מיוחדת לחג, משחק צבעוני הניתן לתלישה, שמזמין את הילדים שבינינו לשחק יחד באהבת הזולת. תמצאו גם שלל תופינים, וביניהם: שיר מקסים על גל, שאינו סתם גלגל, וגם הרבה יותר ממשל, שיסביר לילדינו על הקשרים המיוחדים בינינו, בני האדם.

ולקינוח, שיחה מרתקת על עם ישראל ועל עתידו, בין אלכס אנסקי - עיתונאי, שחקן תיאטרון "הבימה" ושדרן רדיו מפורסם, לבין הרב ד"ר מיכאל לייטמן.

האם חודש ניסן והחג הקרוב יביאו סוף סוף את הבשורה שכולנו מייחלים לה? האם ישתנה משהו בחג הזה? זה תלוי רק בנו. כי חירות אמיתית, מסבירים המקובלים, היא קודם כול חירות פנימית, חירות מהאגו שלנו, ואנו נועדנו להיות בני חורין. עבור מי שכבר מחפש, מוגשת כאן מפת הדרכים אל החופש.

חג שמח וכשר! מכל בית "קבלה לעם"

גלגלי החופש

כתבה בעמוד 2

צ'רלי צ'פלין דימה את העולם המודרני למכונה אדירה בה אנו פרטים קטנים ונשכחים, גם בעל הסולם מדמה אותנו לגלגלי שיניים באותה מכונה, אך עם פירוש לגמרי אחר. איפה אתם מתגלגלים במרקם האנושי העצום הזה?

הראיון המלא בעמוד 12

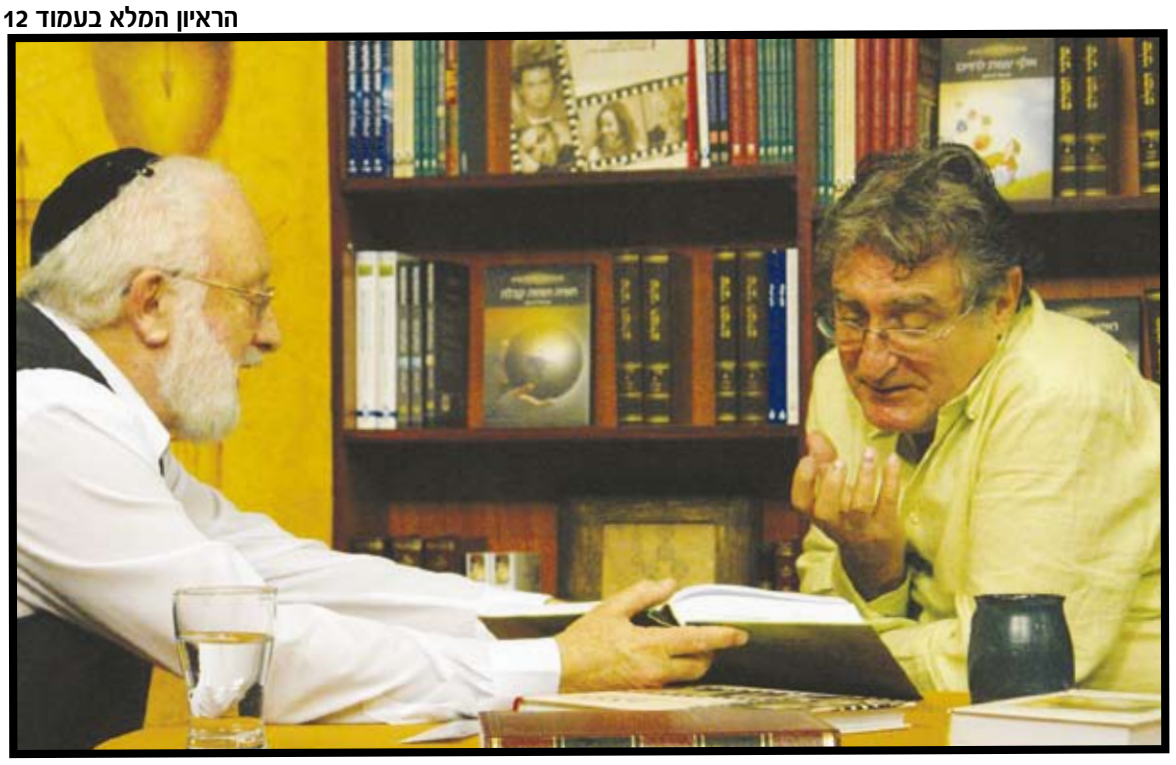

אלכס אנסקי בראיון בלעדי עם הרב ד"ר מיכאל לייטמן

הקבלה שלי
מדור חדש!

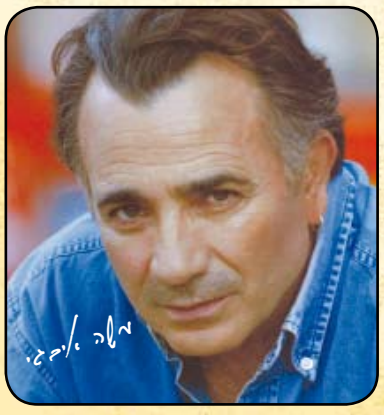

אמנים ואישי ציבור כותבים על קבלה מזווית אישית

ופרעה היה מוצץ את השפע, שענינו הוא הרצון לקבל. שהם נקראים עובדים רק לטובת עצמם, ואין להם שום שייכות לעבודה להשפיע, כי כל כוונתם היא רק להנאת עצמם.

(רבי ברוך שלום הלוי אשלג, ספר דרגות הסולם, מאמר רע"ה)

הכול לא בסדר

הנכדים מרעישים, הסבא מגזים, היין נשפך, הראש מנופח. לפי הבלאגן הזה נראה שכבר היה עדיף להישאר במצרים. מחפשים מפלט מהסדר? תשמעו קודם מה הקבלה אומרת על פסח

בכל זאת, יש בנו משהו מיוחד... איור: יעל ליאור

■ אסף אוחיון

משפחה המורחבת מתכנסת סביב שולחן החג. סבא שמואל בראש, כרגיל, מנופף לשווא בחוברת ההגדה (הגרסה המקוצרת), ודופק על השולחן בגביע הפלסטיק, במאמץ נואש להשתיק מעט את ההמולה המתחוללת סביבו.

נכדיו המשועממים מחרישים את אוזניו (החירשות ממילא) בצווחות קולניות, רוקעים ברגליהם, מתרוצצים הלוך ושוב בין הכיסאות, ומחרבים לאט ובשיטתיות את הבית.

"מתי הם יירגעו כבר?" הוא נאנח, ומנסה להציל מחדש את שירת "עבדים היינו" בגרון ניחר. הדודה קלרה מצידה, ממשיכה בשליפה סדרתית של מטליות לחות, בניסיון למחות את אגלי הזיעה הקרה שמציפים את מצחה. אבינועם, בנה הבכור, ואשתו חיה, מפקחים יחדיו את הפיהוק העשירי שלהם הערב, ועדיין לא הגענו לדף הראשון של ההגדה. בסתר ליבם מייחלים כולם שמחלת השכחה של סבא שמואל תכריע אותו, תסייע בקיצור הטקס המייגע של קריאת ההגדה, ותקרב את שעת הסעודה. אחרי הכול, יש עוד נסיעה מתישה הביתה בפקקים...

נשמע לכם מוכר? סימן שגם אתם מרגישים קצת אבודים בפסח.

"תנו לנו לבנות פירמידות בשקט", נשמעים היום קולות רבים. עזבו אותנו מפסטיבל הניקיונות והקניות הכפייתי, שחררו אותנו ממלתעות הספונג'ה המחניקות, מצביטות המלקחיים של הדודה קלרה, ומהשילוב ההרסני של כרפס וחרוסת בין שתי מצות. ושמישהו אחר ימצא את האפיקומן השנה, אנחנו נלך על חבילת נופש מוזלת לאנטליה או לשופינג בלונדון, תודה רבה.

בישראל המודרנית, ניסן 2008, "להישאר או לא להישאר?" היא השאלה שמובילה את טבלת הרייטינג של קושיות חג הפסח...

אז מה עושים? מבטלים? נוסעים לחו"ל? אולי נעלה לצימר בצפון?

המושג מצרים, הוא שם קוד המתאר צורת קיום אגואיסטית, שמכתיבה את כל הפעולות והמחשבות שלנו בעולם הזה

לפי מד ה"פיהוק-מטר" המשפחתי וקולות המחאה הגוברים, כנראה שהתשובה חיובית.

אבל חכמת הקבלה מנסה להשיב מלחמה שערה, ולטעון כי חג האביב הוספד בטרם עת. נכון, צריך לנער מעליו את אבק השכחה, להזים את המיתוסים ולחשוף את התכנים האמיתיים והמפתיעים שחבויים בתוכו, ואז הכול ייראה אחרת.

תגלית מרעישה מספר 1:

בכל זאת, יש בנו משהו מיוחד...

ודאי שמתם לב לעובדה, שאין עוד עם בתולדות האנושות שהצליח לספוג מנה כל כך גדושה של מכות, ייסורים, גזירות וגירושים. לא פלא שאם היה אפשר, כנראה שרבים היו בורחים מכאן, וכמה שיותר רחוק. הבעיה היחידה היא, שאין לנו לאן. אפשר למצוא איזה חבל ארץ נידח באוגנדה או אי נחמד בקריביים... השאלה היא ממה בדיוק אנחנו בורחים, מעצמנו?

מבלי להיכנס לביטויים גדולים שמעוררים אסוציאציות אחרות, עם ישראל נוסד מקבוצת מקובלים שהלכה והתרחבה. תפקידה הוא לממש את החכמה על עצמנו, להתעלות ולפרוח, ולחלוק את הידע הזה עם כלל האנושות, כדי שלכולם יהיה טוב.

תגלית מרעישה מספר 2:

מצרים היא לא מה שחשבתם.

כשהמקובלים מדברים על "מצרים", הם אינם מתכוונים למולדתה של זמרת הנשמה אום כולתום, וגם לא לאותה ממלכה עתיקה שממנה נסנו באחד הלילות החמים לפני 5,000 שנה.

המושג מצרים, הוא שם קוד המתאר צורת קיום אגואיסטית, שמכתיבה את כל הפעולות והמחשבות שלנו בעולם הזה. צורת קיום זו מבוססת על הרצון להפיק תענוג בכל צורה אפשרית, אפילו על חשבון הזולת, והיא הגיעה לשיא פריחתה במאה העשרים ואחת. אנו מוצאים את עצמנו היום משועבדים יותר מתמיד לטבע האגואיסטי, שהולך ומשחית כל חלקה טובה בחיינו. בהתאם לכך, סיפור יציאת מצרים איננו עוד סיפור היסטורי חביב, אגדה צבעונית או מיתולוגיה פגאנית. יציאת מצרים מסמלת תהליך פנימי עמוק המתרחש בכל אחד מאיתנו. אם תרצו, סיפור יציאת מצרים הוא אוסף של נקודות ציון על מפת הדרכים הפרטית של האדם.

תגלית מרעישה מספר 3:

יש תקווה!

לעם ישראל יש מצפן פנימי מיוחד, שיכול להוביל אותו בבטחה רבה עד לנקודת הסיום של המסע. כדי להשתמש בו, עלינו לקודד אותו למטרה הנכונה.

עוד סוף שבוע בצימר עם ג'אקוזי מרווח בצפון או חופשת סקי מדומה בשוויץ יענגו אותנו לרגע, אבל ממש לא ישנו את מצבנו.

העבדות האמיתית והיחידה היא העבדות לאגו, אומרים המקובלים, והמשימה שלנו היא למצוא את הדרך להתעלות מעליו. השיטה נמסרה לנו לראשונה על ידי משה רבנו בהר סיני, וכעת הגיע הזמן לנער מעליה את האבק, ולמצוא את המתאם ללבבות שלנו. אם נעשה זאת, ייפתח בפנינו עולם רוחני, שלם ונצחי. עולם שחוקי האהבה והנתינה ללא תנאי שורים בו.

"עבדים היינו" שר סבא שמואל בהתמדה, בזמן שכדורי הקניידלך של נכדיו מתעופפים סביבו.

עבדים גם היום, אומרת הקבלה, אך נועדנו להיות בני חורין. על אמת. אין צורך להתייאש ולברוח. צריך רק לפקוח את העיניים, להחיות את שרירי הלב – המצפן הרוחני שברשותנו – ולהתחיל לצעוד **יחד** בנתיב הגילוי של העולם הרוחני.

asaf_o@kab.co.il

הקבלה שלי הנרי דוד

משעמם. אין מילים. הסיפורים שאהבתי לספר, כבר ריקים מתוכן.

אין מה לומר ומי אני שאגיד משהו אם אני לא מבין שום דבר.

ואני לא מבין שום דבר. שום דבר חשוב. וכל האנשים סביבי שותקים.

כלומר, אנחנו מדברים הרבה, אבל באותה מידה יכולנו גם לשתוק.

בינינו, זה הרי לא היה משנה שום דבר. מילים מילים מילים...

מרתק להגיע לנקודה שבה אתה מצליח לשעמם את עצמך עם המחשבות שלך, הרצונות שלך, התשוקות שלך. הולך קדימה ויודע שמה שמחכה לך שם יהיה בדיוק כמו מה שהיה מאחורה.

נקודה של ייאוש. נקודה של התעוררות. התמרדות.

נגד מי? נגד מה? לא נגד הפוליטיקאים, מה הם בכלל מבינים?

גם לא נגד כלי התקשורת, אוי כלי התקשורת, עם ההתעסקויות הלא רלוונטיות שלהם.

אני יוצא נגד החיים עצמם.

נגד העולם שאומר לי שמה שאתה רואה זה מה שיש. נגד הפאסיביות שלי ושל דומים לי. נגד האדישות שכבר מזמן תפסה לה מקום של שליט יחיד. אני יוצא נגד המוות. לא זה שמחכה לנו בעוד כמה שנים. המוות שאותו אנו חיים היום.

אני פשוט נורא רוצה לחיות. ונדמה לי שאני לא היחיד.

על אודות "בני ברוך"

"בני ברוך" הינה תנועה ללא כוונת רווח, א-פוליטית, העוסקת בלימוד והפצת חכמת הקבלה כדי להאיץ את ההתפתחות הרוחנית בקרב המין האנושי. היא הוקמה בשנת 1991 על ידי הרב ד"ר מיכאל לייטמן, ונקראת על שמו של מורו המקובל הרב ברוך שלום אשלג, בנו הבכור וממשיך דרכו של הרב יהודה אשלג ("בעל הסולם" – מחבר פירוש "הסולם" על ספר הזוהר).

החומר שמוגש בעיתון מבוסס על המקורות האותנטיים של חכמת הקבלה.

מערכת "קבלה לעם"

עורכים ראשיים: א' סופר, א' וינוקור.
חברי מערכת: ז' גולן, י' דבש, ז' סוביק, י' ברנשטיין, ד' רושינה, נ' חסיד, ס' לייטמן, ת' אקרמן, ס' רץ.
עיצוב גרפי: סטודיו יניב, ד' אהרוני, ד' רושינה.

מכתבים למערכת

שאלות, הערות ותגובות למערכת:
editor@kab.co.il
ובדואר להוצאת "קבלה לעם"
ת.ד. 1552, רמת-גן 52115
הרשמה לקבלת הגיליון האלקטרוני של העיתון:
info@kab.co.il
מחלקת מנויים: 1-700-509-209

ומה "כל יחיד ויחיד שבחברה, הוא כמו גלגל אחד, המלוכד בגלגלים מספר, המותנים במכונה אחת, שהגלגל היחיד אין לו חרות של תנועה בערך יחידתו לפי עצמו, אלא נמשך עם תנועת כלל הגלגלים, בכוון ידוע, להכשיר את המכונה לתפקידה הכללי.
(בעל הסולם, מאמר השלום בעולם)

גלגלי החופש

צ'רלי צ'פלין דימה את העולם המודרני למכונה אדירה בה אנו פרטים קטנים ונשכחים, גם בעל הסולם מדמה אותנו לגלגלי שיניים באותה מכונה, אך עם פירוש לגמרי אחר. איפה אתם מתגלגלים במרקם האנושי העצום הזה?

■ אביהו סופר

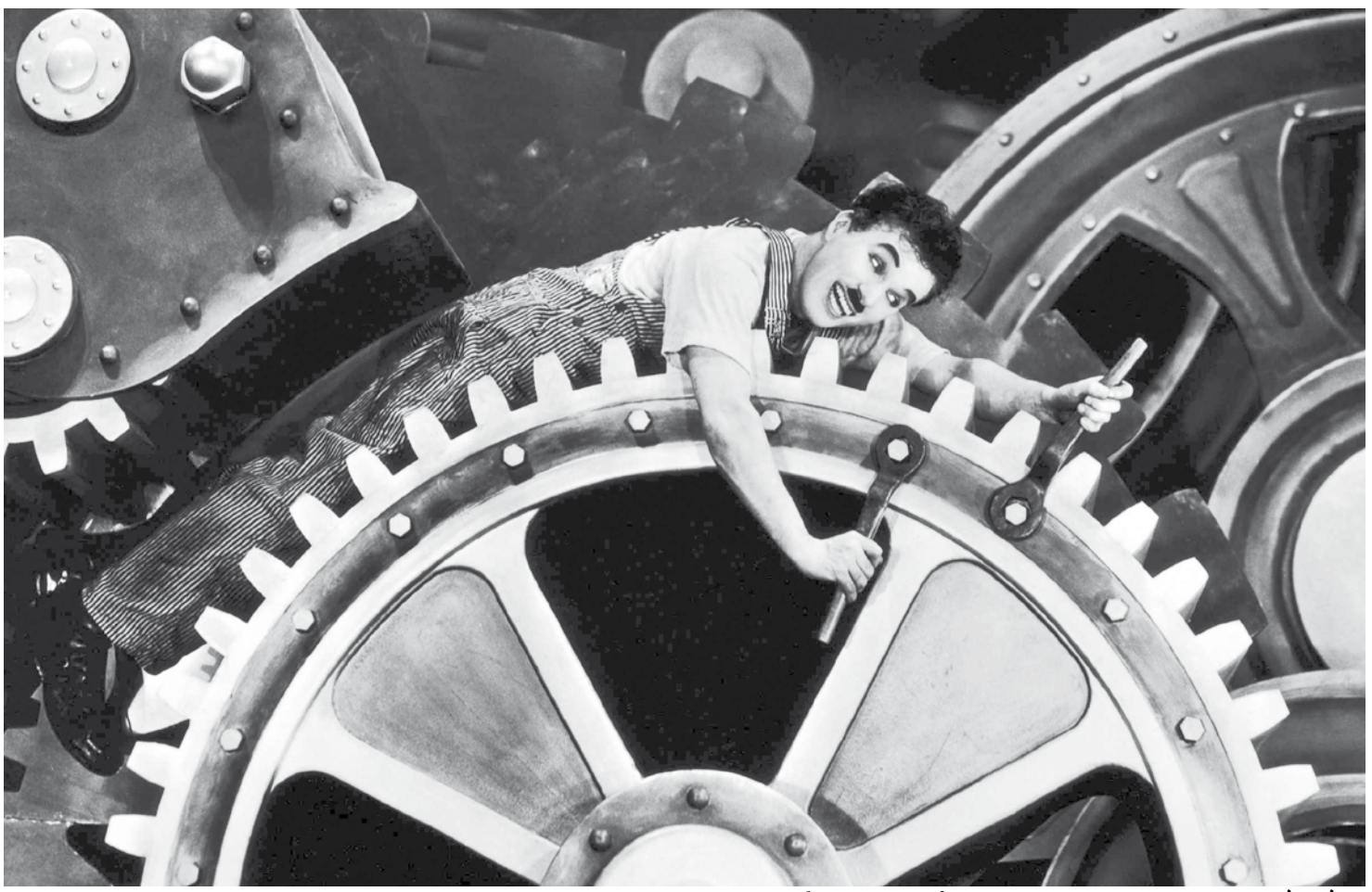

צ'רלי צפלין מתוך הסרט: "זמנים מודרניים". באדיבות: doctormarco.info

צ'רלי צ'פלין, האיש עם המקל והמגבעת, עשה סרטים עוד בתקופה שהסרט היה אילם. כן, היו זמנים שבהם סרטים לא דיברו, כמעט שלא הוציאו הגה. אבל הסרטים של צ'פלין דיברו גם דיברו. כל תנועה, מצמוץ בעיניים או משיכה קטנה בשפם, היו מלאים בשפה אישית ומיוחדת, עשירים בהומור נפלא וברגש. הסרטים אמנם היו אלמים, אבל כל העולם דיבר עליהם.

בסרטו המפורסם "זמנים מודרניים" משנת 1936, מתאר צ'פלין את עלילותיו של נווד המחפש את דרכו במציאות הקשה והמבולבלת של תקופת השפל הכלכלי הגדול באמריקה. במהלך חיפושיו הוא נקלע לפס הייצור של מפעל מפלצתי הנראה כמו בית סוהר ענק. מתוך מאמץ לעמוד בקצב העבודה המטורף במפעל, הוא מוצא עצמו נבלע, הלכה למעשה, אל תוך המכונה שאותה הוא אמור לתפעל. באחת הסצנות הבלתי נשכחות מתוך הסרט, נראית דמותו הגמלונית של צ'פלין מתפתלת בנון-שלנטיות, הלוך ושוב בין גלגלי השיניים העצומים של המכונה, בעודו מנסה נואשות להשלים את משימתו הבלתי גמורה.

חופשי ומאושר

צ'פלין ו"זמנים מודרניים" שלו, הקדימו את זמנם. בדרכו הגאונית נעץ צ'פלין סיכות דקות של ספק בתוך בלון התקוות המנופח והיומרני של המודרניזציה. הוא היה בין הראשונים שהעלו את השאלה: האם הקדמה באמת עושה אותנו לאנשים חופשיים ומאושרים יותר? מסרטו הנוקב עולה תשובה ברורה. שבעים ואחת שנים אחרי סרטו המופתי של צ'פלין, מוצאת את עצמה אמריקה הגאה, החזקה, מי שחרטה על דגלה את עקרונות החירות והדמוקרטיה, ואפילו הציבה את פסל החירות המפורסם, במשבר מתמשך והולך. איש אינו מצפה מהטכנולוגיה והקדמה המדעית שיוציאו אותנו אל החופש, או אפילו שיפתרו את בעיות העולם. אם עד לפני שנים מספר, עוד פנטזנו על רובוטים חביבים ומכונות משוכללות שיעשו עבורנו את העבודה השחורה, בזמן שאנו נתרווח בכורסא, נקרא ספר טוב ונשחק עם הילדים, הרי שהיום אנו מוצאים את עצמנו עובדים מסביב לשעון, במרדף בלתי פוסק אחר רגע אחד קטן של מנוחה. החזון שפעם ייחלנו לו, נראה כמו חלום תעתועים שהולך ומתרחק. גם ערכים ואידיאלים יפים, עטופים בטכנולוגיה מפותחת, ומשווקים במרכזי קניות נוצצים, תחת שטיפת מוח מסיבית של ערוצי תקשורת שמציפים אותנו באינספור מסרים, לא מספקים את הסחורה. נדמה כי איבדנו דווקא את הטכנולוגיה הבסיסית, האנושית, הפשוטה, של 'מה זה להיות אדם', ובעיקר איך עושים אותו חופשי ומאושר. במרחק עשרת אלפים קילומטר מצ'פלין ומסרטו המהפכני, אך באותן שנים ממש, כתב בעל הסולם, מקובל גדול שחי בארץ ישראל, את המילים הבאות: **"כל יחיד ויחיד שבחברה, הוא כמו גלגל אחד, המלוכד בגלגלים מספר, המותנים במכונה אחת – שהגלגל היחיד אין לו חרות של תנועה בערך עצמו, אלא נמשך עם תנועת כלל הגלגלים, בכוון ידוע, להכשיר את המכונה לתפקידה הכללי..."** (הרב יהודה אשלג, מאמר "השלום בעולם").

> בדרכו הגאונית נעץ צ'פלין סיכות דקות של ספק בתוך בלון התקוות המנופח והיומרני של המודרניזציה. הוא היה בין הראשונים שהעלו את השאלה: האם הקדמה באמת עושה אותנו לאנשים חופשיים ומאושרים יותר?

במאמריו הוא מסביר, שהאנושות אכן בנויה כמכונה גדולה. אך בשונה מהמכונה ש"בלעה" את דמותו של צ'פלין לתוכה, המכונה שמתאר אשלג, מיועדת לשרת ולהעלות את כולנו לדרגת קיום גבוהה יותר. חלקיה קשורים זה בזה כמו מערכת של גלגלי שיניים, המסובבים זה את זה בהרמוניה נפלאה ובתזמון מושלם. אם אחד הגלגלים, ולו הקטן ביותר, מנתק את עצמו מהמגמה הכללית של המכונה, הוא מפר את האיזון של המערכת. למה זה קורה? האגו המתפרץ שעלה וטיפס לגבהים חסרי תקדים בסוף המאה העשרים, אומר בעל הסולם, הוא שדוחף כל גלגל פרטי לנצל את פעולת הגלגלים האחרים לטובת עצמו. כאשר חלק זה גדֵל ותופח, כפי שקורה לנו היום, הגלגל הפרטי מפסיק להרגיש את עצמו כחלק הקשור למערכת הכללית, ולמעשה שוכח אפילו שקיימת מערכת כזאת. וכך בפאתי המאה העשרים ואחת מאיימת תפיסת החופש המודרנית, המבוססת על העקרון "גלגל לגלגל – זאב", לגלגל אותנו היישר אל פי התהום.

לשנס גלגלים

כדי לחזור ולתפקד בצורה נכונה, אנו חייבים להגדיר לעצמנו מחדש את מושג החופש, והפעם בהתאם להגדרת מושג החופש במערכת הכללית שבתוכה אנו קיימים. החופש האמיתי, מסבירים המקובלים, הוא החופש משליטתו ההרסנית של האגו, הגורם שמפריד ומרחיק בינינו. כל אדם אוחז בידיו כוח עצום ומיוחד במינו, משום שכל גלגל שיניים פרטי שכזה, הוא יחיד ומיוחד ואין שני לו בעולם כולו. מכונת הפלאים האדירה של האנושות תלויה בכך שכל גלגל ינוע בהתאמה מלאה עם שאר הגלגלים. לעתים אנו נוטים לחשוב, שחופש הבחירה טמון ביכולתנו להסתובב לפי ראות עינינו, בלי "לדפוק חשבון" לאף גלגל אחר. אך חכמת הקבלה מסבירה, שהבחירה החופשית מצויה דווקא באפשרות להשתתף בגילוי השלמות השורה בין הגלגלים המאוחדים. במילים אחרות, ככל שנשתלב ונחבר בין הגלגלים, כך יגדל גם החופש שנרגיש. "זמנים מודרניים" היה אחד הסרטים האילמים האחרונים בהוליווד, וסרטו האילם האחרון של צ'פלין. אחריו באו הרבה סרטים שדיברו, אבל להוליווד כבר לא היה מה להגיד... הנווד השתקן נעלם אט אט לתוך השקיעה, אך העבדות המודרנית שעליה ניסה לדבר בסרטיו נותרה חריפה מתמיד. חג הפסח הבא עלינו לטובה יכול להוות נקודת מפנה עבור כולנו. חגיגות האגו של הזמנים המודרניים עומדות להסתיים בקרוב, וסימניו המאיימים של השבר שבפתח, מהווים תזכורת ברורה לכך שעדיין לא יצאנו מעבדות לחירות. אין צורך לחכות עד שהקשר המערכתי השבור ימשיך לסבך אותנו אל תוך רשת החוטים הצפופה שטוו לנו הזמנים המודרניים. עלינו רק להשכיל וללמוד כיצד להשתמש בשיטת איחוד הגלגלים, ולעורר את העולם המפורד והמחולק מתרדמת החורף הכבדה שנפלה עליו.

avihu_s@kab.co.il

מסלול הלימודים התלת שנתי
"קמפוס קבלה" יוצא לדרך...
ההרשמה בעיצומה!
הלימוד מעניק הכרות מעמיקה עם יסודות הקבלה האותנטית
והוא מבוסס על כתבי הקבלה המקוריים.
מסלול ערב, בימי ב' החל מ-5.5.08, 18:00-21:15
1-700-509-209
info@kab.co.il
בית קבלה לעם
הרצאה פתוחה לקהל מאת הרב ד"ר מיכאל לייטמן
בכל יום ג' בשעה 19:00
בית 'קבלה לעם' - רח' ז'בוטינסקי 112 פ"ת (בכניסה לק. אריה)

ישמע השומע ויבין המשכיל את אשר חכמים הגידו ואשר הזהירו והודיעו לכל איש ישראל לגשת אל הקודש בעסק סודות התורה ונסתריה, עץ חיים היא למחזיקים בה.

(הבן איש חי, ספר דעת ותבונה)

עבדים היינו?

■ שלי פרץ

"חופש" היא אחת האידיאות היחידות שתמיד באופנה. איך שלא נסתכל על זה, כבר מאות בשנים ש"המלחמה על החופש" משווה איזה נופך יוקרתי לכל מעשה או אמירה, ויהיו אוויליים, אלימים או מיותרים ככל שיהיו

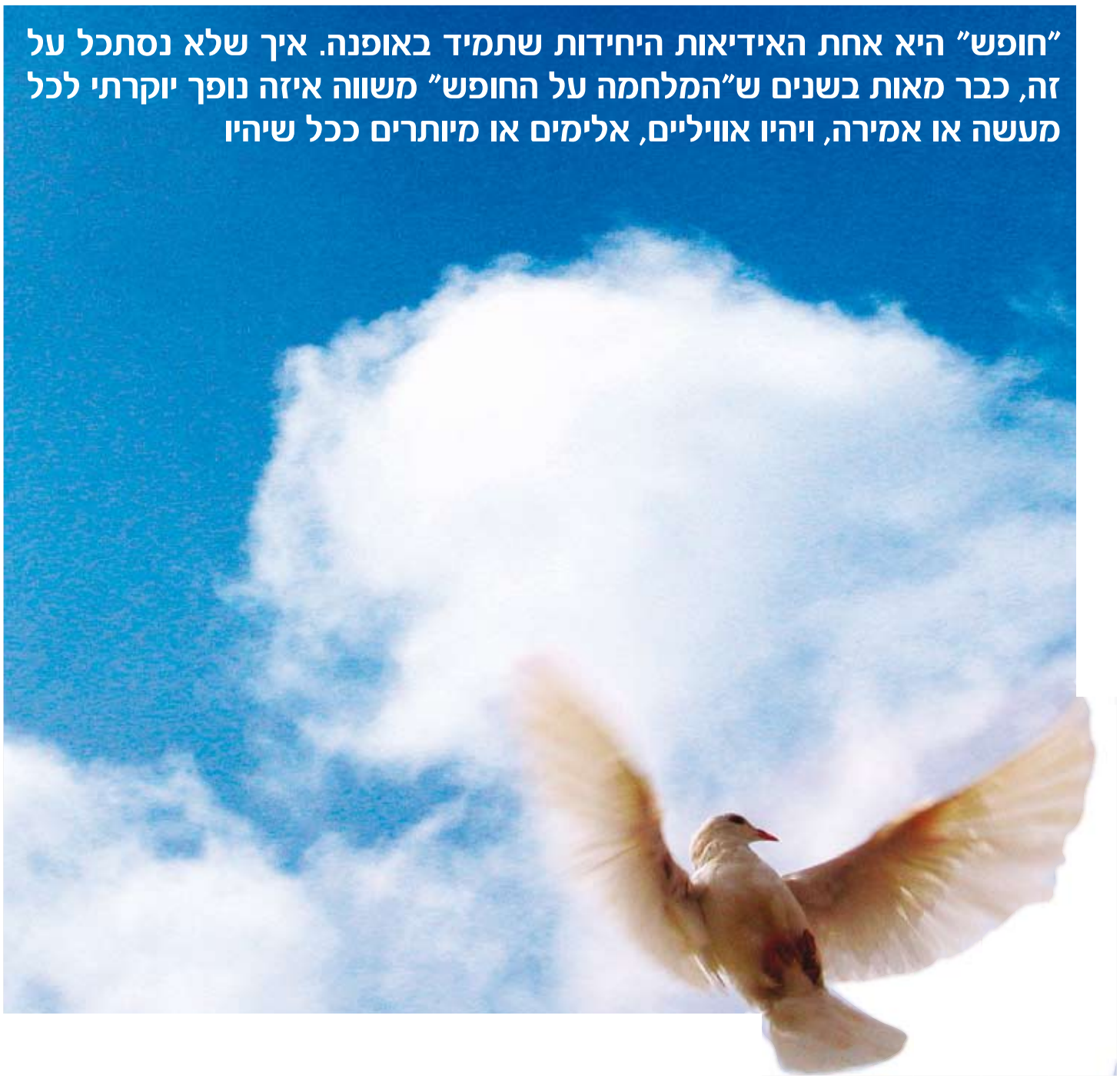

כול להיות שזה מעצם היותי אמא טרייה כשמושג החופש מתעמעם קשות, שלא לומר נעלם לו בין יללות תינוקת מתוקה, החלפת חיתולים והנקה (ובל נשכח אחר כך את ניגוב הפליטה) – מצאתי את עצמי השבוע עורכת לי סדר פנימי, בעודי מקרצפת "בחדווה" עוד פינה שאמורה להתפנות מכל שארית חמץ נוראה...

איכשהו יוצא, שהקרצוף הוא הזמן שבו אני חושבת בבהירות מרבית. אולי זה מפני שהדבר היחיד שמצליח לשרוד את ריח האקונומיקה שמשתק את כל איברי הנשמה והנשימה, ואפילו את המרמור הכבוש על כך שהפכתי "שפחה", הוא דווקא אותו מחשבון פנימי, שעורך חשבונות עצמיים בלי כחל וסרק, כמו שאומרים. והנה

הרי לכם סקופ: ללא מצלמות נסתרות, ומבלי להיעזר בשירותיו של רפי גינת, הקבלה חושפת את פרצופו האמיתי של המשעבד הערמומי מר אגו

מצאתי לי תהייה מעיקה. בעודי צולחת עוד סנפלינג ארונות מקיר אל קיר במסע הרהוריי הפנימי, גיליתי לתדהמתי, שהחופש המיוחל והנוצץ, רק הולך ומתרחק ממני עם השנים. כשהייתי ילדה נאיבית ותמה, הייתי בטוחה שככל שאגדל, כך אהיה יותר חופשייה. מעצם היותי רכה בשנים, השתייכתי לקטנים, שבטוחים שהחופש האמיתי שמור לגדולים: "רק אסיים את בית הספר, ואמצא אותו כאן, מעבר לפינה..." ניחמתי את עצמי. אבל הוא בושש להגיע. קיוויתי שכאשר אוציא רישיון נהיגה, אהיה חופשייה באמת לקרוע את הכבישים ולבלוע ת'חיים! אבל שוב חיכיתי חיכיתי, בכיתי בכיתי והוא לא... אה! הבריקה במוחי מחשבה חדשה, החופש הרי מתחיל אחרי הצבא. אבל גם כשחציתי נרגשת את שערי הבקו"ם, מנפנפת בתעודת שחרור חתומה, עדיין הרגשתי כבולה. נו, ברור! רק כשאסיים את התואר ואממש את עצמי על מסלול ההצלחה, אז באמת אהיה חופשייה. והנה שלוש שנים אחר כך, אני עושה מה שחלמתי, אבל מבפנים - עודני כבולה. אולי זה בגלל שלא מצאתי אהבה?! הלוא הזוגיות היא הפתרון שיביא אותי אל המנוחה ואל הנחלה!

ואז באה אהבה "מחייבת", חתונה, עבודה קבועה, ילדים, ו... רגע, למה יש לי תחושה משונה שקירות העולם הולכים ומצטמצמים סביבי? האם ייתכן שהמרחב הנפשי שלי (הפיוטי, הייחודי רק לי) הולך ומתכווץ לו, שלא נדע? ואם כל זה לא מספיק, גם יחצ"ן החגים החליט להצטרף לחגיגה, ולזרות לי מלח על הפצעים, בכך שדואג לקיים מדי שנה חג מחוצף שכזה, הנושא בגאון את הכותרת "חג החירות"? כן, כן החג הזה, שמגיע בתום חודש של שיעבוד לניקיונות הבית ולבישולים עבור קרובי משפחה שלא פגשתי... מאז הפסח בשנה שעברה. וכל מה שנותר לי לשאול הוא: "חופש, הלו, איפה אתה?!"

הקושיה החמישית

טוב, מאחר שהבית סודר ונוקה פיקס, והחופש לא נמצא בשום פינה (אפילו לא בארונות החמץ, שלעת עתה סומנו באיקס), ומאחר שדוד פסח מסרב לפסוח מעלינו גם השנה, כנראה שאין ברירה. במקום לנסות להדחיק שוב את משמעות החג הזה על ידי פחיסת מצות בלתי מבוקרת, ובניית לו"ז לדיאטה השנתית שתבוא אחריו, אולי כדאי להרפות לרגע מהאכילה הכפייתית, ולשאול לפחות קושיה אחת: חירות ממה? ואם כבר בקושיות עסקינן, הייתי שמחה להבין אחת ולתמיד, האם יש איזו משמעות לעובדה שבמשך שבעה ימים בשנה החמץ יורד לתחתית סולם הרייטינג, ועל הצלחת מככבת מצה (שהיא הרבה הרבה יותר משמינה!)? אז עבור כל התוהים והתועים, שמחפשים את החופש באבק הדרכים, אני שמחה לבשר לכם, שהשנה לא רק תשאלו קושיות, אלא תוכלו לקבל אפילו כמה תשובות, מנקודת מבטה המנוסה והרלוונטית של חכמת הקבלה.

חג שכולו חירות?

הרי לכם סקופ: ללא מצלמות נסתרות, ומבלי להיעזר בשירותיו של רפי גינת, הקבלה חושפת את פרצופו האמיתי של המשעבד הערמומי מר אגו, או אם תרצו, בשמו האלגנטי: "הרצון לקבל הנאה" (לעצמי, כמובן). מדובר באותו אגו שמנמן שמנהל כל אדם ואדם, ודורש אספקה בלתי פוסקת של תענוגים (עדיף כאלה שהם גם על חשבון אחרים), ובסוף הוא עוד מותיר אותנו שוב רעבים. עכשיו אפילו אטרח להסביר לכם, במה הדברים אמורים. קחו את פסח כדוגמא: אתם מנקים, מסדרים, מוציאים, מכניסים, מכבסים, מבשלים, מתלבשים בבגדי חג חדשים, ובעצם, מחכים רק שייגמר הסיוט של הסדר, ותעלו לטיסה שהשגתם בדיל חייכם בדקה ה-90. והנה הגיע הרגע, אתם נוחתים בארץ חלומותיכם... ועכשיו ההנאה! כמה זמן היא נמשכת? כמה שעות, או במקרה הטוב, כמה ימים. והנה לפני שהספקתם להרגיש, אתם לא ממש מבינים מה כל כך מרגש בעוד כמה גושי בטון, נופים (הגן כאן נראה כמו פארק הירקון), אבל לפחות תוכלו לספר לחברים שביליתם בפסח כמו גדולים (ותתחילו לחכות לטיסה של פסח הבא). כך קורה לנו עם כל דבר בחיים אנו משתוקקים למשהו, עובדים כדי להשיג אותו, והנה כשהוא מונח על כף ידינו, מתפוגג הקסם, ועימו מתפוגגת גם ההנאה. כך יוצא שבסופו של דבר, חיינו הקצרים מורכבים מאוסף של שאיפות לקבל סיפוקים מיידיים, ולנו אין לרגע מנוחה... מישהו אמר: "עבדים היינו"?

ניקיון יסודי

הכול טוב ויפה, אבל ההשתחררות מאחיזתו של אותו אגו מופרע, נראית כמשימה בלתי אפשרית בעליל. וברור לנו שניקיון הבית לאו דווקא יועיל. אבל אנחנו עם סגולה משודרג, שהצליח להבריז לפרעה (וזה עוד לפני שהיה לנו נשק גרעיני, שב"כ או סלולרי דור שלישי), לחצות את הים בנון-שלנטיות, אז מה זה כבר עבורנו, להשתחרר על הדרך מהאגו? עבור מי שחושב לנסות את זה בבית, כאן בדיוק מגיעה לעזרתנו יחידת ההצלה, שעד לפני כמה שנים עוד היתה סודית, ולאחרונה החליטה לחשוף את עצמה לכולם: חכמת הקבלה. הקבלה מסבירה, שהיות והבית מסמל את לב האדם, מטרת המנהג התמוה לערוך ניקיון יסודי אחת לשנה היא, להזכיר לנו לנקות את הלב מהאהבה העצמית (האגואיסטית) ולהכשיר אותו ואותנו לאהבת הזולת. כזכיינית הבלעדית על שיטת ניקוי הפנימיות שלנו מכל רבב של אגו, מבטיחה הקבלה, שבכוחה לפתח בנו צורת טבע חדשה. במקום טבע אגואיסטי וניסיונות מתמידים למצוץ מהחיים הנאה רק לעצמנו, היא מציעה אלטרנטיבה בדמות טבע אלטרואיסטי שנהנה אך ורק מנתינה לזולת. ומאחר ומדובר בחג, אי אפשר בלי מבצע 1+1, כשנפתח טבע אלטרואיסטי, התענוג המיוחל לא יחמוק שוב ושוב בין אצבעותינו, אלא יעבור לאחרים. וכולם... יהיו שמחים. חג שמח!

shelly_p@kab.co.il

השאלות הרוחניות הגדולות שהיו נפתרות רק לגדולים ומצויינים, מחוייבות הן להיפתר עכשיו בדרגות שונות לכלל העם.
(הרב קוק, אדר היקר, עמ' קמ"ד)

מרחבים

מעולם קפקאי לעולם רוחני

מאז ומתמיד שאפה האנושות לפרוץ לתוך שערי העולם הרוחני. פרנץ קפקא ובעל הסולם, כל אחד בדרכו המיוחדת, מנסים לתאר בפנינו את הדרך, ואולי גם את המפתח להצלחה. מסע מרתק בעקבות שני משלים ושער אחד

■ עמית שלו

הסופר היהודי, פרנץ קפקא (1883–1924), נחשב לאחד מגדולי הסופרים של המאה העשרים. על אף חייו הקצרים, הוא הספיק להטביע את חותמו המיוחד בלב ליבה של התרבות המערבית. הביטוי "עולם קפקאי" הפך לביטוי שגור המתאר עולם אפל, קודר ומאיים, שבתוכו תועים גיבורים חסרי ישע ונטולי יכולת בניסיון כושל להתמודד עם מר גורלם. קפקא הוא אולי הסופר שתיאר בצורה הטובה ביותר את חוסר האונים המתגבר של הקיום האנושי בעידן המודרני.

באחד מסיפוריו המפורסמים ביותר, "לפני החוק", שהתפרסם לאחר מותו בשנת 1925, מתאר קפקא את דמותו של בן כפר פשוט, היושב לפני שער החוק ומבקש רשות כניסה. על אף שהשער פתוח לרווחה, חושש בן הכפר לעבור בו בטרם יקבל אישור משומר הסף. זה, מצדו, מזהירו כי ישנם שומרים נוספים אחריו, וכל אחד מהם חזק מקודמו. מאוכזב מן הקשיים הלא צפויים ובקבלו החלטה קפקאית טיפוסית, מחליט בן הכפר לשבת ולהמתין בצד השער, בתקווה שיום אחד הוא בכל זאת ייפתח. מפעם לפעם הוא מנסה לשדל ולרכך את לבו של השומר בתחבולות ובהפצרות שונות, כדי שיאפשר לו לעבור, אך ללא הועיל. כך חולפות להן השנים,

פרנץ קפקא

בן הכפר מזדקן, אך השער נותר סגור כשהיה. בערוב ימיו, מגייס בן הכפר את שארית כוחותיו, פונה אל השומר ומבקש לדעת, כיצד ייתכן שכל בני האדם רוצים להיכנס אל שער החוק, אך איש מלבדו לא ביקש רשות לעבור בו. "כניסה זו נועדה רק לך", עונה לו השומר, "ועכשיו אני עומד לסגור אותה".

שערי העולם הרוחני

השאיפה לעבור בשערי החוק לגלות את מערכת הכוחות שמפעילה את חיינו איננה דבר חדש. מאז ומתמיד חתרנו למשול ולשלוט בחוקי הטבע הנסתרים וניסינו לרתום אותם לטובתנו, אך במאה העשרים רצון זה מתעצם ומטפס לשיאים חדשים. בפרק זמן קצר הספקנו לשגר טילים לחלל, לטייל על הירח, להקים רשתות תקשורת חובקות עולם ולפתח ולהמציא אינספור מכונות ומכשירים משוכללים, אולם בכל הקשור לטבענו הרוחני, לתכונותינו הפנימיות ולרגשות שלנו, אנו עדיין מגששים באפלה. כאשר צפות על פני השטח שאלות כמו: מי מנהל את חיינו? מה מכתיב לנו את מהלך החיים? או מהיכן מגיעות המחשבות שלנו? הן בדרך כלל מענה. ממש כמו אותו בן כפר בסיפורו של קפקא, אנו מרגישים את עצמנו נשלטים בידי מערכת חוקים מסתורית ומנוכרת, שאיש אינו מצליח לפצח באמת.

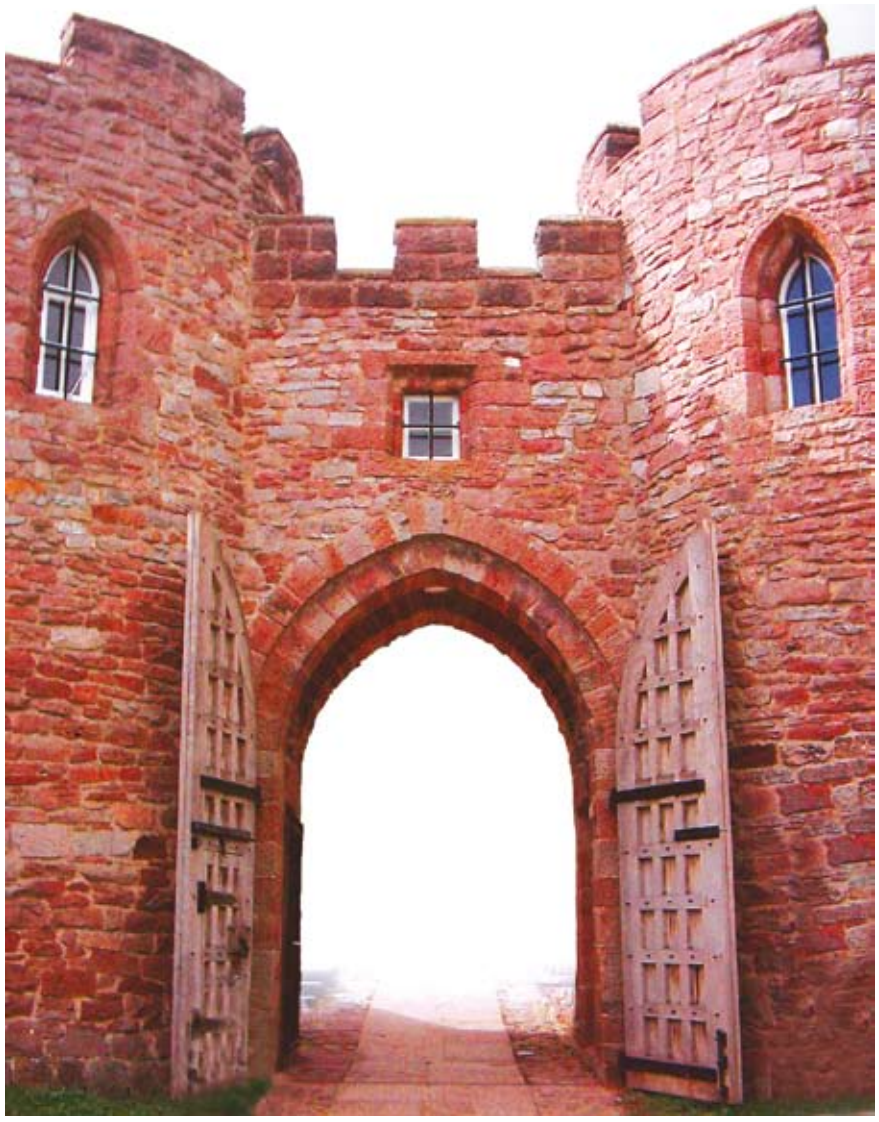

ממש כמו אותו בן כפר בסיפורו של קפקא, אנו מרגישים את עצמנו נשלטים בידי מערכת חוקים מסתורית ומנוכרת, שאיש אינו מצליח לפצח באמת

השומר בשער

מה חסר לנו בעצם, או מדוע מסרב השומר לאפשר לנו לעבור אל העולם הרוחני? בהקדמה לחיבורו החשוב, "תלמוד עשר הספירות", רומז לנו בעל הסולם על התשובה בעזרת משל, המזכיר במעט את הסיפור הקפקאי, אך בשונה ממנו מספק גם פתרון: **"הדבר דומה למלך שחשק לבחור לעצמו את כל אוהביו הנאמנים ולהכניסם בהיכלו פנימה... אבל העמיד מעבדיו שומרים רבים על פתחו של ההיכל, ובכל הדרכים המובילות להיכלו, וציווה אותם להטעות בעורמה את כל המתקרבים ולהדריכם מהדרך... וכמובן שכל בני המדינה שהתחילו לרוץ להיכל המלך, נידחו בעורמת השומרים החרוצים. ורבים מהם התגברו עליהם, עד שהצליחו להתקרב אל פתח ההיכל. אלא ששומרי הפתח היו חרוצים ביותר, ומי שהתקרב, הסיתו והדריחו אותו במזימה רבה, עד ששב כלעומת שבא. וכך חזרו ובאו, ושוב התחזקו וחזרו, וחזרו חלילה כמה ימים ושנים עד שנלאו מלנסות יותר"** (הקדמה לתלמוד עשר הספירות, אות קל"ג).

לכאורה קשה לרדת לסוף דעתו של המלך; מצד אחד, הוא רוצה לקרב את אוהביו ולהכניסם להיכלו, אך בפועל הוא פועל הפוך, לכאורה, ומציב בפתחו של ההיכל שומרים שמונעים מאוהביו להיכנס... אם רצה להכניסם, מדוע הוא מערים בפניהם מכשולים רבים כל כך? היה פשוט יותר לפתוח את השער ולתת להם להיכנס. בהמשך המשל מתברר, כי זוהי דרכו של המלך לגלות מי באמת רוצה להגיע להיכלו.

"ורק הגיבורים מהם, אשר מידת סבלנותם עמדה להם, וניצחו את השומרים ההם, ופתחו הפתח, זכו תכף לקבל פני המלך... וכמובן שמאז ואילך לא היו להם עוד עסקים עם השומרים הללו, כי זכו לעבוד ולשמש מול הדר אור פני המלך בהיכלו פנימה" (הקדמה לתע"ס, אות קל"ג).

המפתח

היכל המלך איננו "עוד מקום יפה", עמוס באוצרות ותכשיטים יקרים. ההיכל מדמה בחכמת הקבלה מערכת של רצונות שבהם פועל חוק רוחני אחד - תכונתו של הבורא, תכונת הנתינה. כאשר האדם "ממליך" מעל הרצון האגואיסטי שלו את תכונת הנתינה, הוא מגלה את "אור פני המלך", כלומר, מתפשט בתוכו שפע אינסופי. מתוך הרגשת השפע הזה, הוא לומד שהחוקיות הנסתרת פעלה עליו כל הזמן מבלי שהרגיש, וכך נפתחים בפניו שערי החוק הרוחני לרווחה. אך כדי להיכנס להיכל המלך, האדם צריך להתגבר על השומרים החוסמים את דרכו. מי הם השומרים? רצונותיו האגואיסטיים של האדם עצמו. כדי להתגבר עליהם, הוא צריך לשנות את הטבע שלו. עליו ללמוד איך להשתמש ברצון האגואיסטי הבסיסי שאיתו הוא נברא, כדי להיטיב לזולת. כלומר, האדם צריך לרכוש תכונות חדשות, תכונות של אהבה ונתינה. כאשר הוא משתנה ורוכש את התכונות החדשות, הוא מגלה שהשער היה תמיד פתוח, ושלמעשה, הוא תמיד היה בתוך היכל המלך, אלא שחסרו לו הכלים להרגיש זאת.

המסע

אוהביו האמיתיים של המלך הם, אפוא, אלו המבקשים להיות כמוהו, להידמות לו ולגלות בתוכם תכונות כמו שלו. במהלך המסע אל ההיכל, האדם מגלה כי אם ינסה להתקרב אל ההיכל כאשר הוא נשלט על ידי רצונותיו האגואיסטיים, השומרים ייראו בעיניו קפקאיים, קרים ואכזריים. אולם משרכש את תכונת הנתינה, הוא פוגש באותם עוזרים, אלא שהפעם הם מכוונים אותו לדרך הנכונה, ומסייעים בעדו לחצות את השער. למעשה, הם אלה שפותחים עבורו את השער!

"הדרך" להיכל המלך יכולה להיות מסע רוחני מרתק ומלא הרפתקאות, או מסע רצוף מהמורות ומכשולים. מסתבר, שהשומרים הפנימיים בתוך האדם חרוצים וערמומיים הרבה יותר מכפי שנראה בתחילה... בסיפור של קפקא מציע השומר לשבת על השרפרף ולנוח, ובאמת מדוע לא? לעיתים נדמה לנו שאם נשב ונמתין, ייפתח

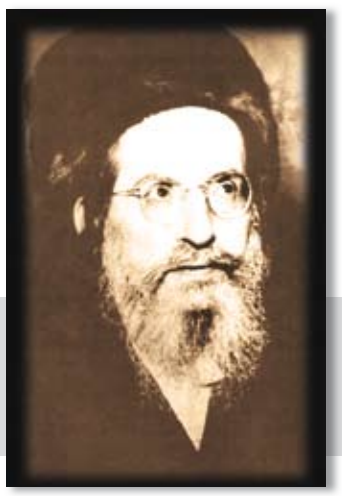

הרב יהודה אשלג (בעל הסולם)

השער מאליו, ואולי אפילו המלך בכבודו ובעצמו יצא לקבל את פנינו... פעמים אחרות נדמה לנו, שאם נתרגז ונצעק בכל הכוח, או לחילופין נתפלל ונבכה, יתרחש הנס המיוחל. האמת היא, שכדי לעבור את השומרים אנו זקוקים למפתח הנכון, לשיטה שמסוגלת לפתוח עבורנו את השערים. חכמת הקבלה מדגישה שאנו צריכים להשתנות, והתהליך כולו תלוי רק בנו. ככל שנתקדם בדרך, נוכל להתגבר על שומר חזק יותר, כלומר, להתעלות מעל לשכבה עבה יותר של רצון אגואיסטי. אם לא נוותר ולא נתייאש, נגיע אל המטרה הנכספת. עד כאן הדמיון בין שני המשלים, אולם בשונה מהרוח הקודרת והפסימית שאופפת את המשל הקפקאי, הסיפור הקבלי של בעל הסולם אוצר בתוכו תקווה גדולה. המקובלים שחצו בהצלחה את השער, מספרים כי בצדו השני מחכה עולם הפוך לחלוטין מהמציאות הקפקאית, שהיא מנת חלקנו כאן, בעולם הזה. מעבר לשער ממתין לנו עולם רוחני, שלם ונצחי, המתנהל באמצעות חוק האהבה.

ייתכן שאם בן הכפר הקפקאי היה פוגש במשל ובשיטה הקבלית שהשאיר אחריו בעל הסולם, הדברים היו מסתיימים עבורו אחרת.

amit_s@kab.co.il

אחד מי יודע?

כולנו מכירים אותו... או לפחות שמענו עליו בדרך כזו או אחרת

■ **אלי וינוקור**

אין כמעט אדם בעולם שלא הזכיר את שמו, פנה אליו עם איזו בקשה או "סידור", בתפילה, בשעת צער או מצוקה, או אפילו סתם באקראי. כמי שזכה לפופולריות עצומה, יש רבים שמנכסים אותו לעצמם, מציגים את עצמם כנציגיו הבלעדיים, כסוכני משנה או סתם כ"מקורבים". אך לצידם ניתן למצוא גם קיטונות בוז רבים, מתנגדים מובהקים ו"מזלזלים", שינמקו במאמרים מלומדים מדוע הוא אינו קיים. לאורך הדורות הצטברו עדויות שונות של אנשים רבים הטוענים לפגישה פנים אל פנים עימו, ויש שעשו, ועדיין עושים, הון פוליטי וכלכלי משיחות אחד על אחד שניהלו איתו בחדרי חדרים. אך למרות כל האמור לעיל, אלפי שנות מחקר, טונות של ספרי פרשנות וניתוח... הוא נותר מסתורי ונעלם. **קבלו את האחד, היחיד והמיוחד: אלו-הים.**

נפטון

עוד בימי קדם, החלו להתגבש תרבויות שלמות סביב הרעיון, שמאחורי כל תופעות הטבע המתגלות לעינינו עומדת יד נעלמה, כוח אלוקי, נסתר, המושך בחוטים. לכל תופעה רוח, גשם, אדמה, אש הוצמד אל מיוחד הממונה עליה ושולט בה. כדי לרצות את האלים, או לפעמים כדי לשכך את כעסם ולפייסם, נהוג היה להקריב קורבנות שונים ומשונים, במקרים רבים אף קורבנות אדם. במסופוטמיה ובתקופות מאוחרות יותר גם במצרים ובכנען, התפתחו תרבויות שלמות סביב פולחן האלילים, מיתולוגיות עשירות ביצורים מוזרים, בדמויות משעשעות ובעלילות שזורות בסיפורים ומשלים חכמים. אלפי שנים מאוחר יותר, בהשראתן של אותן מיתולוגיות, צמחה גם המיתולוגיה היוונית הידועה לשמצה. האלים היוונים התברכו בכוחות על-טבעיים ובחיי נצח, אך קיבלו גם תכונות ורגשות של בני תמותה; הם אהבו, קינאו ושנאו זה את זה. ברוב המיתולוגיות פעלו האלים בדרך כלל בסתר, מחוץ למערכת החיים האנושית הגלויה, ובשעת הצורך הם פרצו לתוך העלילה והשפיעו עליה מבפנים. עם הזמן החלו להפציע בתוך החברה הפגאנית (האלילית) כוחות חדשים, שהובילו לשקיעתה האיטית.

עוד בימי קדם, החלו להתגבש תרבויות שלמות סביב הרעיון, שמאחורי כל תופעות הטבע המתגלות לעינינו עומדת יד נעלמה, כוח אלוהי, נסתר, המושך בחוטים. לכל תופעה רוח, גשם, אדמה, אש הוצמד אל מיוחד הממונה עליה ושולט בה. כדי לרצות את האלים, או לפעמים כדי לשכך את כעסם ולפייסם, נהוג היה להקריב קורבנות שונים ומשונים, במקרים רבים אף קורבנות אדם

העת העתיקה - על כוכבים ומזלות

בסביבות האלף השלישי לפני הספירה, דרך כוכבו של בחור צעיר ומוכשר בן התרבות הבבלית העתיקה. עד להגעתו הייתה תרבות זו הגרעין הקשה של עובדי האלילים בעולם. אברם בן תרח (שנודע לימים כאברהם אבינו), מייסד הגישה המונותאיסטית, גרס כי במציאות קיים כוח רוחני אחד בלבד, כוח עליון ומופשט מכל תופעה גשמית ואנושית, השולט ומנהיג את כל חלקי הבריאה. את השיטה לגילוי אותו כוח עליון לימד ומסר אברהם לקבוצת המקובלים שהנהיג. קבוצה שברבות הימים הפכה לעם ישראל. הדת היהודית שימשה מקור לדתות וכתות שונות, כשהבולטות שבהן היו הנצרות והאיסלאם. שתיהן שאבו את עיקרי אמונתן מתוך עקרונות השיטה הרוחנית שפיתח אברהם, אך הוסיפו עליה רעיונות משל עצמן. בשונה משיטתו של אברהם, התבססו הנצרות והאיסלאם על רעיון הפוך, לפיו האל מסוגל להתגלם ולהתלבש בדמותו של אדם בשר ודם, מעין נביא-על כדוגמת ישוע (בנצרות) או מוחמד (באיסלאם). במקביל להופעת הדתות הגדולות, התפתחו בדרום מזרח אסיה שיטות מחשבה ומסורות רבות ומפוארות, שהציגו רעיונות אחרים מתפיסת "האל המונותאיסטי". רעיונות אלה התמקדו בעיקר בדרכו של האדם למימוש עצמי, אם בדרך של התבוננות ואם בעזרתן של טכניקות שפיתחו, כגון: מדיטציה, יוגה ועוד. הפעם בחרנו להתמקד דווקא בתפיסות שצמחו במערב.

ספינקס, מצרים

אברם בן תרח (שנודע לימים כאברהם אבינו), מייסד הגישה המונותאיסטית, גרס כי במציאות קיים כוח רוחני אחד בלבד, כוח עליון ומופשט מכל תופעה גשמית ואנושית, השולט ומנהיג את כל חלקי הבריאה. את השיטה לגילוי אותו כוח עליון לימד ומסר אברהם לקבוצת המקובלים שהנהיג. קבוצה שברבות הימים הפכה לעם ישראל

אלו-הי הפילוסופים

הפילוסופיה היוונית, שהחלה לפרוח במאות הרביעית והחמישית לפני הספירה, סימנה מגמה רציונלית ומדעית יותר בתפיסת האלוקות. בכתביהם ביקשו הפילוסופים היווניים להוריד את הוד מעלתו השמיימי חזרה לקרקע היציבה, ולתחום אותו לגבולות השכל האנושי המוכר והבטוח. **לתורת האידאות של אפלטון** נודעה השפעה עצומה על המשך תולדות המחשבה המערבית. במקום הישות הרוחנית, ניסה אפלטון להציב מושג רעיוני ומופשט יותר, שאותו כינה בשם "אידיאה" או "צורה". מאחורי כל חפץ ותופעה המתגלים במציאות, טען אפלטון, קיימת אידיאה מקבילה המפעילה אותם. **אריסטו** לעומתו, הוביל גישה מדעית ומטריאליסטית יותר כלפי מלכות שמיים. הוא האמין שהצורה, האידיאה, כרוכה יחדיו עם החומר. היא אינה מרחפת אי שם בעולם האידיאות ומאצילה משם את צורתה על העולם הגשמי, אלא שוכנת בתוך החומר עצמו. האדם הוא מכונה המתובלת במעט מחשבה, ומה שנקלט על ידי חמשת החושים, הוא כל מה שיש. האל האריסטוטלי נולד מתוך אילוץ פילוסופי, יותר מאשר מתוך צורך "רוחני" אמיתי. לכל תנועה בעולם השפל, כפי שכינה אריסטו את עולמנו, יש סיבה קודמת יותר המסובבת אותה. את הסיבה שקדמה לכל הסיבות הוא החליט לכנות בשם "המניע הבלתי מונע", או בתרגום חופשי לשפת הקודש: "אלו-הים". גישותיהם של שני הפילוסופים הללו וכתביהם השפיעו מאוד על פילוסופים ערביים, נוצריים ויהודיים גם יחד, והכתיבו במידה רבה את הטון עד לימי הביניים המאוחרים.

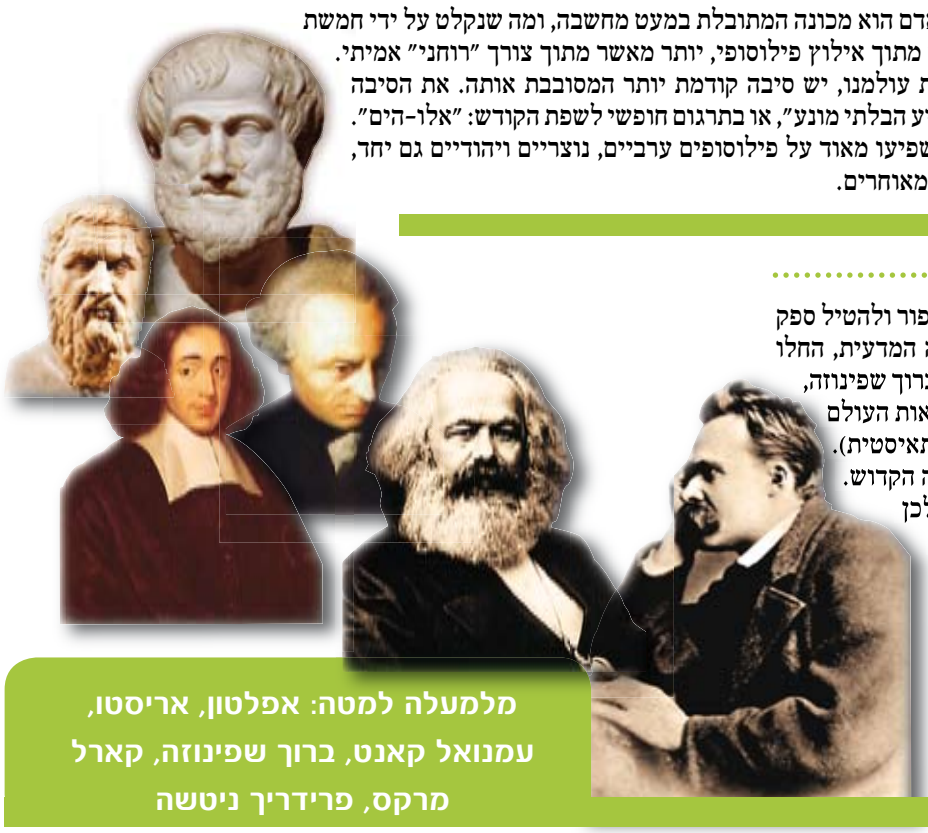
מלמעלה למטה: אפלטון, אריסטו, עמנואל קאנט, ברוך שפינוזה, קארל מרקס, פרידריך ניטשה

מות האלו-הים

בחלוף הזמן ניתקו הפילוסופים המערביים את החבל המחשבתי שקשרו לטבורם החכמים היווניים, והחלו לכפור ולהטיל ספק בעצם קיומו של היושב במרומים. לאחר מפעלו המפורסם של קופרניקוס, שירה את יריית הפתיחה למהפכה המדעית, החלו לעלות על במת ההיסטוריה עוד ועוד פילוסופים שאימצו לחיקם את הרציונליזם הקיצוני. המפורסם שבהם היה ברוך שפינוזה, הפילוסוף היהודי הנודע (והמנודה) מאמסטרדם, שהמשיך ופיתח את התפיסה לפיה האלוקות שוכנת בתוך מציאות העולם הגלויה, וניתנת להכרה ולגילוי רק מתוך מחקר מדעי של החוקים השולטים בה (התפיסה האימננטית והפנתאיסטית). אך נראה כי היה זה דווקא עמנואל קאנט חריף המחשבה, שנעץ את המסמר המשמעותי הראשון בארון הקבורה הקדוש. אין ביכולתנו לומר שום דבר בעל משמעות על מה שאינו נתפס בחושינו ובתבונתנו, קבע קאנט בנחרצות, ולכן אין טעם לדבר על ישות כללית ומופשטת העונה לשם "אלו-הים". האלוקות, לדידו של קאנט, אינה אלא ספקולציה בלבד, השערה שאין ביכולתנו להוכיחה, אלא רק לקוות, במקרה הטוב, לאמיתותה.

קרל מרקס הזקן והטוב, תקע את המסמר השני בארון, כאשר טען כי הרעיון האלוקי אינו אלא החצנה של תכונות אנושיות, אשר בדומה לממון, גרמו לשעבוד ולניצול של בני האדם. "אופיום להמונים", סיכם זאת אבי הקומוניזם, ובכך פילח מסורת רוחנית מפוארת ועתיקת יומין באבחת מגל חדה וקצרה שנחקקה בדפי ההיסטוריה. אך אין ספק כי את המסמר האחרון בארון נעץ במכת פטישו הכבד פרידריך ניטשה, פילוסוף גרמני מפולפל, ששם בפי גיבורו זרתוסטרא את המשפט שצוטט מאז בכל הזדמנות: "וכי יתכן כדבר הזה? הקדוש הישיש הזה לא שמע ביערו שמץ של דבר על כך **שמת האלו-הים**?".

התעוררות מחודשת

במאה העשרים פרצה גישה חדשה-ישנה כלפי רעיון האלוקות אל דלת פתוחה, וסחפה אחריה נוהים רבים. רצונם החדש של אנשים רבים להבין מה מסתתר מאחורי הקלעים של המציאות, להעמיק בתפיסת מהות החיים, או סתם לקחת חלק בטרנד העכשווי, ו"להתחבר" לצד הרוחני שבהם, היווה את הקטליזטור לצמיחתו של זרם שניסה לספק מענה לאותו צורך פנימי. במסגרת מה שכונה "העידן החדש", פותחו מגוון שיטות מיסטיות עכשוויות שהתבססו ברובן על שילוב בין אמונות עתיקות שהועלו מן האוב, לבין גישות דתיות ופילוסופיות שונות, ששודרגו ברוח הזמן. העידן החדש הוא גם הגורם האחראי לכך שדמותו של האל חזרה לתפוס מקום מרכזי על בימת התרבות המערבית. לאחר שנות נידוי ממושכות, נדמה היה שהנה הוא סוף סוף "קם לתחייה"... סוף סוף מצא האדם המודרני, הנאור, זה שמאס בכל מסגרות הדת הנוקשות והכפייתיות מחד, אך מאידך גם לא הסתפק בצרות אופקיו של המדע, סיפוק ומשמעות זמנית בין זרועותיו המחבקות של העידן החדש. אך האם באמת הצליח הניו אייג' לפצח את המטריקס בכל הנוגע למהותו של האל? נראה כי ההיפך הוא הנכון. ריבוי השיטות הניו אייג'יות רק מגדיל את הבלבול והערפל שנוצר סביב דמותו של היושב במרומים, ומותיר את האדם המודרני ללא הגדרה שלמה וברורה של מושג האלוקות.

בוא וראה

"דע, כי טרם שנאצלו הנאצלים ונבראו הנבראים, היה אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות. ולא היה שום מקום פנוי בבחינת אויר ריקני וחלל, אלא הכל היה מלא אור האין סוף הפשוט ההוא. ולא היה לו לא בחינת ראש ולא בחינת סוף, אלא הכל היה אור אחד פשוט שווה בהשוואה אחת, והוא הנקרא אור אין סוף" (האר"י, עץ חיים).

בעל הסולם

חכמת הקבלה אינה עוסקת באידאות או ברעיונות מופשטים, וגם לא בהתגלמות אלוקית דרך דמות אנושית בשר ודם. להיפך, לדברי המקובלים, הבורא אינו אלא תכונת הנתינה והאהבה, או במילים אחרות, מחשבה העוטפת את כל חלקי המציאות ופועלת להביא אותנו להשתוות עימה. המילה "בורא", שמופיעה בספרי המקובלים, מורכבת מצירוף המילים "בוא" ו"ראה", ובכך כבר מזמינה את האדם לגלות את הכוח העליון בעצמו, כחלק ממחקר אישי, פנימי ועמוק. בדיוק בשל כך כותב בעל הסולם במאמר "השלום", כי בכל הנוגע לגילוי החוק העליון, אסור לנו להסתפק בחלקי ידיעות, בניחושים ובהשערות ספקולטיביות. עלינו לדרוש השגה שלמה של הבורא בלב, ברגש ובמחשבה. לא פחות. זה עשוי להישמע יומרני, אך לא כך חשבו המקובלים. לדבריהם, השם "בוא" ו"ראה", מקפל בתוכו את התהליך הפנימי שהאדם עובר בדרכו לגילוי כוח האהבה השולט במציאות.

אלא שבנקודה זו מיהרו המקובלים לסייג את דבריהם; אין המדובר באהבה הגשמית המוכרת לנו מהעולם הזה, אלא באותה תכונה מיוחדת, אותו יחס מיוחד לזולת. תהליך הלימוד בספרי הקבלה האותנטיים, הוא כזה שבמהלכו מתרחק האדם מהאהבה העצמית הטבועה בו ומגלה את אהבת הזולת. התכונה שאותה הוא משיג אהבת הזולת, היא אשר מכונה "גילוי הבורא". האדם בעולמנו כמו עטוף בשכבת אגו מעין מעטה חיצוני שמעיב ומקהה את חושיו. מעטה זה אינו מאפשר לו לחוש בבורא, אולם ככל שהאדם מצליח לתקן את האגו שבו, ולומד לשנות את מעטה האנוכיות ששולט בו, הוא מתקרב לתכונת הנתינה והאהבה הקרויה "בורא". אדם שכבר גילה בתוכו את תכונת הבורא, מתעלה למישור רוחני עמוק, ומתחיל להרגיש את העולם הזה כְּלא יותר מאשר אשליה או חלום, שמהם הוא מקיץ אל חוויה של מציאות אחרת. היחס שלו למושג "בורא" הוא שונה לחלוטין מיחסו של אדם שטוען כי "הוא מאמין" שיש אלו-ה ים. זאת משום שאמונתו מבוססת בעיקר על מה שאמרו או סיפרו לו אנשים אחרים. משמעותו של מושג "האמונה" הקבלית הוא הרגשה ממשית של תכונת הבורא. המקובלים מתארים חוויה ריאלית ומרוחקת מכל סממן מיסטי של הרגשת האלוקות.

7 מכל 10 ישראלים מאמינים באלו-הים

כך עולה מסקר* נרחב שנערך לאחרונה בקרב למעלה מ-40,000 איש על ידי הפורטל Ynet בשיתוף עם מכון סמית. הסקר העלה את הנתונים הבאים: לשאלה "האם אתה מאמין שאלו-הים בהגדרתו הדתית קיים?" השיבו 71% בחיוב ו-29% בשלילה, כאשר על רשימת "המאמינים" נמנים 47% ממי שמגדירים את עצמם "חילונים". לשאלה "מי יצר את העולם שבו אנו חיים?" 60% נותרו נאמנים לתשובתם הראשונה ואמרו פה אחד אלו-הים! 40% הנותרים סברו כי היו אלה כוחות הטבע (כמו למשל המפץ הגדול) שגרמו להיווצרות העולם שבו אנו חיים.

* על פי הנתונים שבנתוני הסקר שהתפרסמו באתר Ynet.

מי יצר את העולם בו אנו חיים?

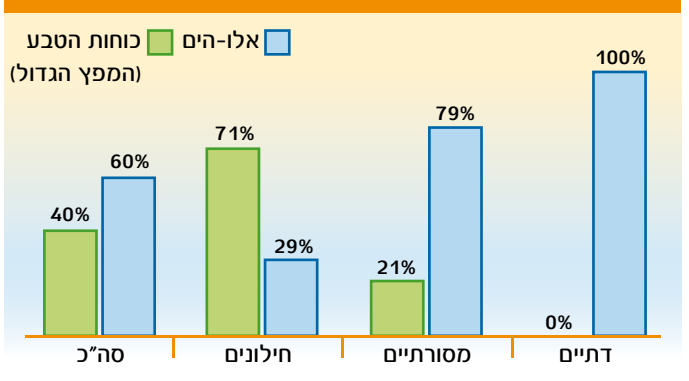

האם את/ה מאמין/ה שאלו-הים בהגדרתו הדתית קיים?

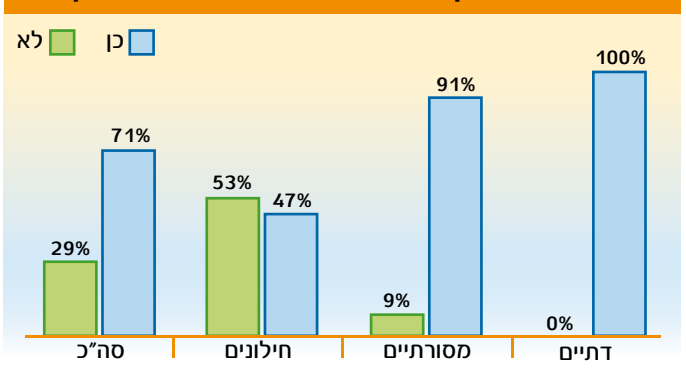

"דע, כי טרם שנאצלו הנאצלים ונבראו הנבראים, היה אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות"

eli_v@kab.co.il

הקבלה שלי

משה איבגי

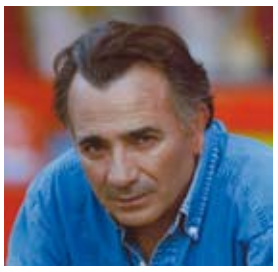

הילדות שלי הייתה מאוד מעורבת ומבולבלת; גדלתי בבית מסורתי ואבא שלי הוא איש מאמין, אבל הבית עצמו היה בית מאוד חופשי. כלומר, אנחנו נסענו והדלקנו אור בשבת. אבי היה דתי נאמן לעצמו. הוא לא כפה על איש להתנהג אחרת מכפי שהוא מרגיש, ומי שרצה להצטרף, הצטרף. אני הייתי הולך עם אבא שלי ל"סליחות" עוד כשהייתי קטן ממש, כי זה הדליק אותי לשתות תה ועוגיות באמצע הלילה בבית הכנסת, ולסיים בשש בבוקר. זה היה נורא מרגש להיות ככה עם הגדולים בבית הכנסת, הייתה שם אווירה מאוד מיוחדת.

אבי ואני היינו מאוד קרובים. הוא היה שתקן גדול, הוא לא היה מדבר כמעט בכלל, היה אומר רק דברים הכרחיים. הוא גם היה עושה תענית דיבור כל שנה. הוא היה איש מאוד מאמין, בעיניי הוא היה כמו האמונה עצמה, מין גזע כזה.

עברתי הרבה תהפוכות ביחסיי עם הדת. בגיל ההתבגרות חזרתי בתשובה, ולאחר מכן חזרתי בשאלה. הרגשתי שהכול חיצוני, צבוע. לא התחברתי למה שקורה שם. עבורי, אלו-הים נתפס בצורה אחרת לגמרי. אני חושב שכשהייתי בצבא בפעם האחרונה, ממש אמרתי לו: "עזוב אותי, אתה לך לדרכך, אני אלך לדרכי, תניח לי, אני לא מתעסק בזה יותר".

אבל אף פעם לא הפסקתי להאמין לגמרי, אלא חשבתי, שאם יש אלו-הים, אז זה לא האלו-הים הזה שאנחנו מייחסים לו את כל התכונות האלה. שאם יש אלו-הים, זה סוג של כוח, שהוא יכול רק להאיר, הוא יכול להיות כוח שאולי נמצא בתוכנו. כי אני מרגיש שבתוכנו יש אלו-הים קטן, בתוך כל אחד מאתנו יש איזו תמצית של האלו-הים, יש איזה משהו שהוא אלו-הי. בעצם זה שאנחנו אוהבים, מתרגשים, חושבים, שיש איזה כוח, אבל הוא לא כוח ששייך ליהודים, ולא לנוצרים, ולא למוסלמים, הוא לא שייך לאף אחד.

המפגש שלי עם הקבלה היה מקרי. הזמינו אותי לראיין את הרב ד"ר מיכאל לייטמן. עד אז הייתה לקבלה תדמית לא טובה בעיני. אני זוכר שגם כילד אמרו לי שאסור ללמוד קבלה, רק מגיל 40. והגעתי. באתי פשוט מתוך סקרנות, וראיינתי אותו. היה מאוד מרתק לשמוע אותו.

אחת השאלות ששאלתי אותו היא למה אם העולם היה שלם לפני כל הבלגן הזה, למה צריך לפרק אותו לפרטים, לבני אדם, אם הכול היה כל כך מושלם?

הוא ענה לי תשובה מרתקת. הוא אמר שהעולם כאילו מתפרק כדי לחזור עם הידע, עם המודעות של זה. כאילו שהוא יחזור עם הבנה יותר גדולה. לא כמו איזה זחל, או איזה חרק, אלא כמשהו עם תובנה הרבה יותר גדולה. זו אחת מהתשובות שקיבלתי. סוג כזה של תשובות הוא מאתגר בעיני, ומעורר מחשבות שונות, והוא אחת הסיבות שבגללן אני מוצא עניין ברעיונות שיש לקבלה להציע.

יודע אני שבזכות ספר הזוהר הקדוש וכתבי הקבלה שיתפשטו בעולם ייצא עם ישראל לחירות, ובלימוד זה תלויה גאולתנו.
(הרש"ש, אור הרש"ש, עמ' 159)

למה אהבה זה תמיד כואב?

שאלה: איך, לדעתך, צריך להתנהל בית הספר העתידי?

הרב לייטמן: בבית ספר כזה, ילמדו איך "להיות אדם". זה יהיה "בית הספר לחכמת החיים". יסבירו בו לשם מה נולדת, מה קורה בעולם, מהו הטבע, מה עומד "מאחורי הקלעים" של העולם שלנו, מדוע כוחות הטבע העליון פועלים עלינו דווקא בצורה שהם פועלים, ומה אנחנו צריכים לעשות בהתאם לכך. איך עלינו להתייחס לכל מה שקורה איתנו במשך היום ומדי יום ביומו, מה משמעותם של הסימנים השונים בחיים שלנו, כיצד מתייחסים אליך, ואיך אתה צריך להתייחס לאחרים. בוגר מערכת חינוך כזו יוכל לראות את החיים כתמונה שקופה, לגלות את הכוח שנסתר מאחורי המציאות, ולהיות איתו בקשר ממש כמו עם חבר קרוב. בצורה כזו יימנע האדם הקטן מטעויות, ויוכל להיות בטוח שלא יבזבז את חייו בריצה אחר מטרות כוזבות, ושיצליח בחיים. ובמשפט אחד: החלום שלי הוא להקים בית ספר כזה לחכמת חיים.

שאלה: למה אהבה זה תמיד כואב?

הרב לייטמן: אהבה כואבת, כי בעולם שלנו היא תמיד אגואיסטית. מצטרף אליה חשבון אישי כדאי או לא כדאי. גם כשהאדם לכאורה תורם או נותן, בכל זאת החשבון שעומד מאחורי זה, הוא חשבון אגואיסטי. האגו הוא הטבע שלנו. איננו יכולים להתעלות מעליו, אלא אם כן נשתמש בחכמת הקבלה כאמצעי לשינוי. בעזרתה נוכל להגיע לאהבה מסוג אחר, אהבה מעולם אחר. אבל בינתיים, ברמת העולם שלנו, הכול מבוסס על חשבון שביסודו נמצאת הכדאיות. גם אמא אוהבת את הילד **שלה**, ולא את הילד של השכנה. וכך גם אנחנו נוהגים עם בני הזוג שלנו, עם הקרובים לנו, עם העם שלנו, המדינה שלנו וכן הלאה.

על בני זוג שרוצים לחוות אהבה אמיתית להבין ששניהם שותפים לדרך, למשהו גבוה יותר, נצחי ושלם

אבל כשאנו מתאהבים, אנו מצפים שהאהבה תהיה מעל לכל החשבונות. לצערי, הדבר אינו אפשרי, מפני שאהבה שאינה תלויה בדבר, לא עולה בקנה אחד עם הטבע שלנו. היא נמצאת "מעליו". זו הסיבה האמיתית לכך שהאהבה, בסופו של דבר, כואבת. הדרך היחידה שאני רואה לפיתוח קשר ברמה הגשמית-פסיכולוגית, מבלי לצאת מהאגו, היא רק אם מתחילת הקשר, נבסס אותו על ויתורים זה לזה.

אבל קיימת גם אהבה מעולם אחר; אם אדם רוצה להגיע ליחסי "ואהבת לרעך כמוך" עם הזולת, או בני זוג שרוצים לחוות אהבה אמיתית, עליהם להבין **ששניהם** שותפים לדרך, למשהו גבוה יותר, נצחי ושלם. וכאשר זהו הבסיס, גם אותו אדם, גבר או אישה, יהיה עבור בן הזוג, גבוה, נצחי, שלם, חבר וקרוב לו. לכן הדבר החשוב ביותר באהבה הוא, שהיא לא תהיה סתם אהבה. צריכה להיות מטרה שקודמת לאהבה, ומחייבת את האהבה, ואז היא תתקיים. **אז לא יכאב, ולא תהיינה אכזבות.**

שאלה: שמעתי שמלך סעודיה עומד לכנס ועידה בהשתתפות אנשי דת ומנהיגים מוסלמים, נוצרים ויהודים. נאמר שהם יסכמו ביניהם להפסיק את כל המלחמות בעולם ולעשות שלום. האם, לדעתך, ליוזמה כזו יש סיכוי להצליח?

הרב לייטמן: גם אם כולם ירצו לעשות שלום, הדבר לא יעלה בידם. מדוע? **הבורא, שניצב מאחורי כל פעולה בעולם, הוא זה שעושה גם את הרע בעולם!** שימו לב מה כתוב על פרעה (המסמל את האגו שלנו) בסיפור יציאת מצרים "כי אני הכבדתי את ליבו". הבורא הוא זה שמכוון את התעצמותו של האגו בקרבנו, כדי שנכיר בו כרע, ונחפש דרך להתעלות מעליו. הבורא מסדר לנו תנאים כאלה למציאות של שנאה, סכסוכים ומלחמות, כדי להכריח אותנו לחפש את הדרך להתעלות מהעולם האגואיסטי הזה לעולם עליון יותר. הוא רוצה שנגלה את הר השנאה - "הר סיני", שמפריד בינינו, נתעלה מעליו ונפַתַח טבע חדש של אהבה ונתינה. הטעות המרכזית שאנו עושים בכל הניסיונות לעשות שלום היא, שאיננו מציבים לפנינו כמטרה את היציאה מהאגו וההתעלות לדרגת הבורא, אלא

בית הספר העתידי יהיה בית ספר לחכמת החיים. ילמדו בו איך להיות אדם

מנסים להשיג פיוס ארצי בין אגואיסטים. לכן ועידה כזו או ועידות דומות לה, שמנסים לעשות בהן שלום על פני האדמה מבלי לשנות את טבע האדם, לא יצליחו. זהו עוד ניסיון אגואיסטי להרגיע את האגו, והוא ייכשל בסוף.

רוצים גם אתם לקבל תשובות לכל מה שתמיד רציתם לדעת?

את שאלותיכם לתוכנית תוכלו להעביר בטל':

1-700-509-209

או דרך האתר: www.kab.tv

אני מעוניין במינוי לירחון «קבלה לעם»

פרטי מינוי _____

ת.ז. _____

שם פרטי _____ שם משפחה _____

רחוב _____ מס' _____

כניסה _____ שכונה _____

עיר _____ מיקוד _____ ת.ד _____

טלפון _____ נייד _____

נתקבל במזומן _____ ש"ח

נתקבל בכרטיס אשראי

ויזה דיינרס אמריקן אקספרס ישראכרט לאומי כארד

מס' כרטיס אשראי _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

תוקף _ _ - _ _ מס' תשלומים _ _

סה"כ כל תשלום _____ סה"כ תשלום _____

SBC ערוץ המגזינים
ifeel www.ifeel.co.il

על אחת כמה וכמה שיש לנו לרדוף בכל לב ובכל נפש ובכל מאד אחר חכמת האמונה, הוא חכמת דרך הקבלה, שהוא דרך האמת.
(רבי ישראל בעל שם טוב, מאירות עינים, פרשת ראה)

קטעים קצרים מתוך הבלוג "קבלה היום" - www.kabbalahblog.co.il

גלגול נשמות - מציאות או אגדה?

ישנה שאלה אחת שנשאלת מאז תחילת הדורות, ועודנה חסרת תשובה ברורה והחלטית. אותה השאלה שעליה ניסו לענות כל המדעים וכל החוקרים מאז ומעולם. שאלה שגרמה להתפתחותן של כל הדתות וכל האמונות הקיימות בעולם

מה באמת קורה לאחר המוות?

קיימות אינספור השערות על החיים שלאחר המוות: החל מהמאמינים שֶמות-הגוף הוא מוות האדם, דרך דתות המאמינות שמעשינו על פני האדמה יבטיחו לנו מקום בגן עדן קסום או בגיהנום רווי סבל, ועד לגישה המסקרנת ביותר - גלגול נשמות.

86 מילים על גלגול נשמות

האמונה שרוח החיים של אדם שנפטר נולדת מחדש כתינוק, חיה, צמח או אפילו כדומם, נפוצה בקרב תרבויות ודתות שונות מכל רחבי העולם. בתרבות ההודית, בתרבות היוונית העתיקה, אצל הדרוזים ובדת היהודית קיימת אמונה זו בגרסאות שונות. ישנם אנשים שחושבים שהיו בגלגולם הקודם אריה אציל ושולט או נשר גאה שדואה מעל למרחבים. אחרים מפחדים שמא רוחם תתגלגל לאחר מותם בתור פרי או אבן.

גם חכמת הקבלה מתארת את התופעה שמכונה "גלגול נשמות". אך גלגול הנשמות שעליו מספרת הקבלה, אינו דומה לאף אחת מהדעות והאמונות שהוזכרו קודם לכן.

גלגול נשמות על פי הקבלה

כל מי שיקרא את הספר "שער הגלגולים" שכתב המקובל הנודע, האר"י הקדוש, עלול לטעות ולחשוב שמדובר בחיבור על אדם שנפטר וחוזר לעולם הזה, אך אין להבין את הכתוב בספר כפשוטו. כתבי האר"י מספרים אך ורק על מדרגות רוחניות שאותם עובר אדם שלומד את חכמת הקבלה. לדוגמא, כשנכתב על אדם שהוא מתגלגל בתור חזיר, מדובר למעשה על אדם שחזר ליהנות מדברים שעליהם אמר בעבר שהם פסולת עבורו.

המושג גלגול נשמות כפי שמבארת אותו הקבלה, מדבר על מצבים רוחניים שונים שאותם עובר האדם בעודו בחיים. כל גלגול חדש, כלומר, מצב רוחני חדש, מהווה התקרבות של האדם אל עבר מטרת הבריאה.

בחיים הרגילים שלנו אין ממש "גלגולים", אלא סתם "תקופות חיים" שאנחנו מעבירים על פני כדור הארץ שלנו. אז מה זה גלגול? כל מצב ומצב שנעבור מהרגע שבו נתחיל את דרכנו הרוחנית יקרא "גלגול". המילה "גלגול" מתארת מצב רוחני חדש, גבוה יותר, שאליו מגיעה הנשמה שלנו.

אז מה באמת קורה לאחר המוות

כאמור, על פי חכמת הקבלה, המונח "גלגול" מתייחס אך ורק לגלגול נשמות רוחני, כלומר, לשלבי התפתחות רוחניים של האדם. אך קיים גם גלגול של נשמת האדם לאורך מאות ואף אלפי שנות התפתחות: ברגע המוות הגוף הפיזי שלנו מפסיק להתקיים. אם הצלחנו לגלות את העולם הרוחני עוד במהלך חיינו בעולם הזה, נמשיך להתקיים בו גם לאחר מות הגוף הגשמי שלנו. במידה ולא עשינו זאת, נמצא את עצמנו שוב בעולם הזה, ב"גלגול" חדש, עם חיים אחרים ותסריט שונה לחלוטין.

חשוב לציין, שבניגוד לכל האמונות התפלות, הנשמה לא מתגלגלת אף פעם בחיות או ביצורים אחרים, היא גם לא קשורה לדרגת הצומח ובטח שלא לדומם. הנשמה יכולה להמשיך ולהתגלגל רק בדרגת האדם.

גלגול נשמות, לנצח?

כל המקובלים כתבו בספריהם על חוק טבע פשוט מאוד: החוק אומר שאנו נמשיך לחזור שוב ושוב לעולם הזה, עד שלא נפגוש בחכמת הקבלה ונגלה באמצעותה את העולם הרוחני. אבל המקובלים גם הבטיחו, שבסופו של דבר, כל אדם יגיע באמצעות לימוד הקבלה למדרגה הרוחנית הגבוהה ביותר. לאחר שזה יקרה, כבר לא יהיה לנו צורך להתגלגל שוב, ונזכה לחיי נצח, אושר ושלמות.

איפה פה הקאץ'?

בשנים האחרונות, עם התגברותן של תופעות פסיכולוגיות וחברתיות שליליות כמו חרדות, דיכאונות, ייאושים וכיוצא באלה, קרנם של "מתקני אדם" למיניהם עולה פלאים בשוק החופשי

אם בעבר הסתפקנו בפסיכולוגים שניסו לעזור לנו לשפר את החיוניות והחיים שלנו, כיום קיימים עשרות, אם לא מאות שיטות ומקצועות שונים, שעוסקים, רובם ככולם, בניסיון לתיקון ולשיפור תכונותיו של האדם הסובל.

מקואצ'רים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, דרך מטפלים ומאמני מודעות עצמית, ועד לדתות ולסדנאות חווייתיות ומגוונות - כולם מנסים לעזור למיואשים לתקן את עצמם, אך למרבה הצער, מגפת הדיכאון העולמי ממשיכה ומתגברת מדי יום ביומו. וגם אם הצלחנו לרגע "להשתפר", "להשתדרג" או להרגיש קצת יותר טוב, לאחר זמן לא רב חוזרות הבעיות, ואנחנו חוזרים לספת-הפסיכולוג או לסדנה החביבה עלינו.

מדוע אנו לא מצליחים לתקן את עצמנו? הרי אנחנו משקיעים כל כך הרבה משאבים ואנרגיה בזה?

פעם שאלתי מקובל, "אז איפה פה הקאץ'?" והוא מיד ענה: "הקאץ' הוא בסך הכול בזווית ההסתכלות שלך על העולם..."

"איך אתה יכול להגיד לי דבר כזה?" עניתי בייאוש, "הרי אני מנסה לשפר ולתקן את עצמי כל כך..." "זו בדיוק הבעיה", ענה המקובל, "אין כלל מה לתקן בך, או בו, או בה או בהם - כל הבעיות בעולם נובעות אך ורק בגלל הקשרים הלקויים ב-י-נ-י-כ-ם!"

"בינינו?!" צעקתי, "מה בדיוק לקוי בקשר ביני ובין הפועל הסיני הזה שבדיוק חצה את הכביש, או בין הילד הקטן שמשחק בגן ממול?"

"או" ענה המקובל, "זה בדיוק מה שנסתר מעיניך; הפועל הסיני והילד בגן נראים לך כעת כנפרדים ממך, אך אנו המקובלים כבר גילינו..."

"מה גיליתם?" השתוקקתי לשמוע את תשובתו, "גילינו ש... כולנו מחוברים".

הטבע דוחף אותנו לזה.

"מחוברים?!"

"אנו, המקובלים, גילינו זאת בחושינו, אך רוב האנושות עדיין לא. וכל הקשיים, האסונות והרעות בעולם, קיימים רק כדי לדחוף אותנו לגלות זאת. לכן לא יעזרו לכם כל הפסיכולוגים והסדנאות לשיפור עצמי - כוח הטבע גדול וחזק מהם, והוא דוחף את כולנו להגיע לאותה ההכרה: כולנו מחוברים למערכת אחת, ועלינו לתקן אך ורק את הקשרים בינינו - בין כל חלקי האנושות".

"ואז מה?" שאלתי, "נגיד שכולנו הופכים להיות מקובלים, מה אז?"

"כל זה מוביל למשהו גבוה הרבה יותר" ענה המקובל, "בטח שמעת על מילים גבוהות כמו "אושר", "נצחיות", "שלמות", "שליטה בכוחות הטבע", "הכרת הבורא" וכיוצא באלה. כל אלה הם פועל יוצא של תיקון מערכת הקשרים בינינו, אבל על כך אספר לך בפעם אחרת...".

קבלה, מדע ומשמעות החיים
www.laitman.co.il
הבלוג האישי של הרב ד"ר מיכאל לייטמן

הקבלה שלי

תא"ל במיל. רם שמואלי

בעת האחרונה מאז שהשתחררתי מצה"ל לאחר 29 שנות שירות, אני עסוק רבות למצוא את המקום בו אוכל לתרום ולהשפיע על מנת לשפר את מצב החברה בישראל.

בראש ובראשונה סימנתי לי את סוגיית החינוך והנוער אך כאשר עוסקים בחינוך שואלים באופן טבעי על פי איזה ערכים מחנכים ומבררים איך מייצרים אתוס ציוני מתחדש לחברה שהיא אובדת דרך, מפולגת בחלקה וחולה במחלות שונות. לצורך כך אני מסתובב בארץ ונפגש עם אנשים רבים שלוקחים אחריות ומטפלים בחלק מהבעיות באופן שמעורר הערכה. כל אחד בחלקת אלוהים הקטנה שלו קם ועושה מעשה ומשפיע לפחות על נפש אחת בישראל ובזה שכרנו, שכרנו כחברה.

יצא לי גם להיפגש עם מערכות ממשל מובילות בתחום החינוך והחברה שעוסקות בשרטוט חזון ובמתן מענה רחב ככל הניתן למרב הבעיות והאתגרים של החברה.

למרות האופטימיות והעידוד ששאבתי מכל אלו שלעיל, הקטנים והגדולים כאחד, לא פגשתי אף גוף ואף אדם, למעט הקבלה, שמגדיר לעצמו מטרה עמוקה של בירור שורש הבעיות (עד הרמה העולמית של כל האנושות) ומעיז להתחיל לעסוק בפתרונן.

במצב כזה של ניסיון מאוד ייחודי של הקבלה להביא תיקון לעם והאנושות עולות בדעתי שלוש אפשרויות:

1. הראשונה שיש בדרך הקבלה ניסיון הזוי, יומרני, ובשל כך משלה את הקהל שלו.

2. השנייה היא שבקבלה יש זיהויי נכון של הבעיה אך הדרך שהיא מציעה הינה יומרנית וחסרת סיכוי.

3. השלישית היא שבאמת יש בדרך הקבלה גם זיהוי נכון וגם הצעה לטיפול ייחודית ויחידה שחשוב להבין אותה ולתת לה הזדמנות.

מהי האפשרות הנכונה לא אני שיכול לקבוע. יחד עם זאת הסיבה המרכזית שמחזקת בי את הצורך לבחון מאוד ברצינות את האפשרות השלישית הינה העובדה שבסיס הקבלה נטוע עמוק בידע של אנשים מאוד חכמים, מאות בשנים, שלמדו וחקרו והעבירו מאב לבן, ממורה לתלמיד באופן כל כך רציני שאין לו אח ורע בהיסטוריה האנושית.

אפשר לומר שארון הספרים היהודי בכלל והקבלה בפרט, הינם הזיכרון הארגוני המפותח ביותר שקיים לאנושות ולכן ראוי לוודא שאין אנו מחמיצים את ההזדמנות להבינו.

באם הבנה של הקבלה גם תכוון אותנו לדרך של מענה כולל לעם ישראל ואולי לאנושות כולה, אזי אני בפנים. ימים יגידו.

רדיו חזק

מסביב לשולחן: עם אלכס אנסקי והרב ד"ר מיכאל לייטמן

אלכס אנסקי, מוכר לציבור הישראלי כעיתונאי וכשדר רדיו ותיק בעיקר בזכות תוכניתו רבת השנים 7:07 בגלי צה"ל. אנסקי הוא שחקן התיאטרון הלאומי "הבימה", וחבר בועד המנהל של התזמורת הקאמרית הישראלית. הוא מופיע בימים אלה בהצגת היחיד "אני לא דרייפוס", בתיאטרון "הקאמרי" בתל-אביב.

אלכס אנסקי: שלום הרב לייטמן, אני שמח לשוחח איתך.

הזמינו אותי, ובאתי מתוך סקרנות, מתוך רצון לברר איזה תשובות מציעה הקבלה לבעיות שפוקדות את העולם באביב הזה של שנת 2008. ולאו דווקא לא במושגים הגדולים של קשר בין פזורות העם היהודי והאיום המתמיד על קיומו, אלא ברובד היומיומי, הנוגע לתחושת חוסר הבטחון הקיומי בארץ.

האם חכמת הקבלה אכן מספקת תחליף לחוסר בטחון, או אולי היא מציעה תשובות?

הרב לייטמן: יותר מכך, היא מספקת פתרון.

אלכס אנסקי: או! פתרון. נו, בבקשה, ספר לי על הפתרונות.

הרב לייטמן: חכמת הקבלה גורסת שקיבלנו מסר מאוד מיוחד, שאותו עלינו להעביר לכל העולם. לכל בני האדם. לכל העמים. מסופר על כך בצורה אלגורית במדרש, שהקב"ה סבב עם התורה בין כל העמים, והם לא רצו לקבלה, ואילו היהודים הסכימו. אז הוא נתן אותה להם, כדי שיהיו כמעין גשר. כדי שדרכם השיטה הזו תגיע לכל העמים.

אלכס אנסקי: לעם ישראל יש ייעוד?

הרב לייטמן: להיות אור לגוים.

אלכס אנסקי: אני לא חותם על הביטוי הזה. לפיו, מי שהוא לא עם ישראל, חי כביכול בחושך. בביטוי "להיות אור לגוים", יש משהו מתנשא.

הרב לייטמן: תלוי למה מתכוונים כשאומרים "תורה". כתוב: "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין, כי המאור שבה מחזירו למוטב". למה הכוונה במושג "מוטב"? ל"ואהבת לרעך כמוך - זהו כלל גדול בתורה".

אלכס אנסקי: "ואהבת לרעך כמוך", זה היסוד המוצק של כל חברה רוחנית בכל הדתות. מה בכל זאת ייחודי בפתרון שיש לקבלה להציע?

הרב לייטמן: הפתרון הוא, שעל ידי לימוד הקבלה אנו מגלים שכולנו אגואיסטים מוחלטים.

אלכס אנסקי: רק היהודים?

הרב לייטמן: לא, ודאי שלא. ניתן לראות את זה בכל העולם.

אלכס אנסקי: אגואיסטים, במובן של "טובתי קודמת לטובת זולתי". אני לנפשי ואני לעצמי. הלוא זו תכונת האדם.

הרב לייטמן: בעבר, עד חורבן בית המקדש, היינו בדרגה רוחנית שבה היחסים ביננו היו מבוססים על נתינה ואהבה, וכשנחרב הבית, נפלנו ממנה.

אלכס אנסקי: ומה אומרת הקבלה על כך? אני באמת רוצה לדעת.

הרב לייטמן: הקבלה מסבירה שההתפתחות שלנו מביאה אותנו להכרה בכך שכולנו אגואיסטים. הבעיה היא, שכולנו קשורים האחד לשני, ונמצאים על כדור סגור וקטן, וחייבים למצוא איכשהו דרך להסתדר זה עם זה, אך איננו יודעים כיצד לעשות זאת. וליהודים יש פתרון. וגם הוא קשור לאותו אגו שלא ניתן לברוח ממנו.

אלכס אנסקי: ומהו הפתרון היהודי למצוקות שאנו שותפים להן, לעתיד המאיים? זה לא ברור.

הרב לייטמן: לרסן את האגו. כי הוא זה שהורס את כל העולם. "בראתי יצר הרע", הוא היסוד שלנו.

אלכס אנסקי: לרסן את האגו. באיזה אופן? באמצעות לימוד הקבלה?

הרב לייטמן: כן. בעזרת הלימוד, אתה מגלה את המערכת הכללית שפועלת בעולם. הדבר דומה לתמונת רקמה - מאחור נמצאים החוטים, ומבחוץ נגלית התמונה שהם יוצרים. אז אתה רואה את התמונה היפה שמלפנים, אבל אינך רואה את צידה השני - את החוטים הקשורים, כלומר את הכוחות שמפעילים את העולם. אבל כשאתה מגלה את הכוחות והמערכות הללו, אתה לומד להתייחס לדברים אחרת. וכך למעשה הלימוד משנה אותך. בדיוק כפי שהיום אתה יודע שאינך יכול להכניס יד לאש, כך תדע איך להסתדר נכון בעולם, ברבדים עמוקים בהרבה.

אלכס אנסקי: תן לי שיעור ראשון, כמו לתלמיד בכיתה א'.

הרב לייטמן: ראה מה כותב על כך בעל הסולם, הרב יהודה אשלג, מי שחיבר את פירוש הסולם לספר הזוהר.

אלכס אנסקי: בהזדמנות זו אני רוצה לספר לך אנקדוטה מעניינת. ספר הזוהר תורגם לשפה הבולגרית על ידי לא אחר מאשר אבי. הוא תרגם, והוא ידע. וכל פעם שרציתי לקרוא בזוהר, ולא הבנתי מה כתוב, אז הוא אמר לי, עזוב יום אחד תדע.

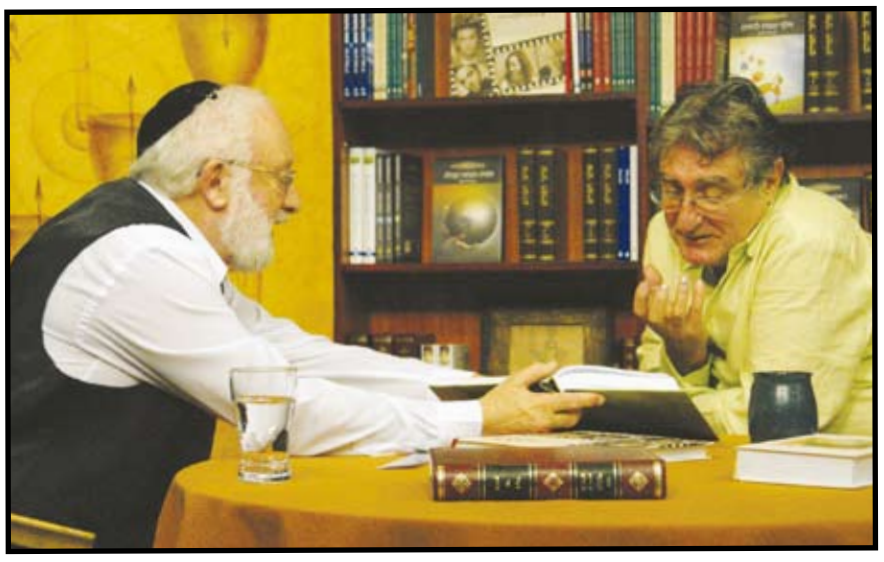

מימין: אלכס אנסקי והרב ד"ר מיכאל לייטמן

אלכס אנסקי: "ואהבת לרעך כמוך", זה היסוד המוצק של כל חברה רוחנית בכל הדתות. מה בכל זאת ייחודי בפתרון שיש לקבלה להציע?
הרב לייטמן: הפתרון הוא, שעל ידי לימוד הקבלה אנו מגלים שכולנו אגואיסטים מוחלטים

הרב לייטמן: אז קודם כל: מי מגיע ללימוד חכמת הקבלה? מי ששואל: "מה הטעם בחיי?" זאת אומרת, השאלה הפשוטה שכל אדם שואל: בשביל מה אני חי?

אלכס אנסקי: בשביל מה, הכוונה במובן של, לשם איזו מטרה אני חי? מה הייעוד שלי? מהי תכלית החיים? זו שאלה עמוקה מיני ים.

הרב לייטמן: זו שאלה שנוגעת לכל אחד. לא רק לפילוסופים. הקבלה אומרת דבר פשוט: אנחנו כמו כל העולם. רק שאנו שונים בדבר אחד. בכך שיש לנו את החכמה שגילה אברהם. הוא גילה את הכוח העליון, שפועל בכל העולם, ושהייעוד שלו הוא להעלות את האנושות מעל האגו שפרץ בזמנו בתקופת בבל העתיקה.

אלכס אנסקי: אברהם בא והוא ניסה להבין את החיים סביבו. מדוע יש אי סדר ואי שלמות ופחדים וחוסר בטחון ומהי תכלית הקיום...

הרב לייטמן: נכון מאד. ואז הוא גילה את השיטה לתיקון אגו האדם, הגיע איתה לבבלים, אך אלה סירבו לשמוע את מה שהיה לו לומר. רק קבוצה קטנה הסכימה ללמוד ממנו את החוק הכללי של האהבה, והפכה לבסוף לאומה, לעם היהודי.

אלכס אנסקי: אז יש לנו תורה ויש בה מצווה, שעל פיה יש ללכת ויש ספרות ותרבות. לכל זה אני מסכים אתך. אבל קשה לי להסתדר עם מה שאתה אומר, שאנו שונים מאחרים. טובים או רעים. קשה לי לקבל שאנו נבדלים מעמים אחרים בדבר הזה. לעמים אחרים לא נכתבה תורה זו? נכתבה תורה אחרת? והיא תורת חיים, תורת חכמה, תורת תבונה, תורת מוסר.

אני יכול לקבל את הרעיון האוניברסלי היפה שהתיקון מתחיל באדם עצמו. בפרט. וממנו אל סביבתו הקרובה, ומסביבתו הקרובה לסביבתו היותר רחוקה, ואם הוא חכם אז אל תלמידיו.

הרב לייטמן: זה נכון, אבל חשוב להבין, שתהליך התיקון של האגו מתחיל בנו, בעם ישראל, ומאיתנו יתפשט לכל העולם.

אלכס אנסקי: כעם, כקבוצת אנשים?

הרב לייטמן: כן. בזה תלויים השלום, והחיים היפים של כל העולם.

אלכס אנסקי: אם יש כדבר הזה, הרי זו מן אבן חן כזו, מרגלית, תמצית החכמה. ואתה קורא לה קבלה?

הרב לייטמן: כן.

אלכס אנסקי: אז הקבלה לדעתך היא התשובה המוחלטת והיחידה?

הרב לייטמן: כן. היא היחידה, ואנחנו, היהודים, צריכים לגלות אותה, ולהביאה לכל העולם.

אלכס אנסקי: אז למה אנחנו לא רוצים לגלות?

הרב לייטמן: כי אנחנו לא חושבים שזה יתן לנו משהו. והמקובלים לאורך כל הדורות האחרונים מתריעים על כך.

אלכס אנסקי: אני מבין.

הרב לייטמן: אבל אתה משתוקק להגיע לפתרון?

אלכס אנסקי: כל הזמן. בגלל זה אני משוחח אתך. באתי בשביל העונג הפרטי שלי. ואני באמת מפיק עונג מהשיחה איתך.

הרב לייטמן: אוסיף רק עוד דבר קטן. היהודי שבנו צריך להגיד כך: יש בידי שיטה שלמה, אני צריך לתקן את עצמי, ודרך התיקון שלי אוכל להוביל לתיקון העולם כולו. לספר ולהפיץ את התורה הזאת לכל העולם זה בעצם הייעוד שלנו. בגלל זה בלבד, אנו נקראים "עם בחירה". לא שאני כבר כזה. אלא שאני צריך לתקן את עצמי ולהראות דוגמא לכל העולם - זה נקרא עם בחירה. יש לנו 2 מיליון תלמידים מכל רחבי העולם. חלקם היו כאן איתנו בקונגרס הבין-לאומי שערכנו לפני כחודשיים. כולם לומדים קבלה במשך שנים וכולם מקבלים את הדבר הזה כדרך החיים.

אלכס אנסקי: זה לא יקרה בחיינו הא?

הרב לייטמן: זה יכול לקרות בחיינו.

אלכס אנסקי: עניין של עשרים, שלושים שנה?

הרב לייטמן: בעל הסולם אמר שהקבלה צריכה להתחיל להתגלות בכל העולם החל משנת 1995, ובאמת כך קרה.

אלכס אנסקי: נראה אם אנו יכולים להסכים לדבר כזה: אנחנו בעצם חיים על כמעט הר געש שעומד להתפרץ עלינו. ויש בכוחנו למנוע את האסון הגדול שיבוא כאשר הר הגעש הזה יתפרץ.

הרב לייטמן: עלינו לעשות זאת לפני שהוא יתפרץ.

אלכס אנסקי: ייתכן ונמנע את אותו אסון גדול. ייתכן ונמנע את המבול. אבל... אני לא בטוח שזה יקרה בחיינו.

הרב לייטמן: אני דווקא בטוח שכן. אנחנו עוד לא זקנים. ביחד נצליח.

קבלה לעמדים בטלוויזיה

ערוץ 98
ערוץ הטלוויזיה הקהילתית - "מכאן"
ב-HOT וב-YES
(ערוץ 25 ב-HOT אנאלוגי)

לילות קבלה
שיעורים בשידור חי
א'-ו' 03:00-06:00

בוקר אור
תכנית בוקר יומית
א'-ד' 6:00-7:00
ה'-ו' 6:00-7:30

סביב השולחן
עם אומנים ואנשי רוח
ימי ו' 15:00

שאל את המקובל
שידור חי
ימי ה' 20:30

ערוץ 39 - HOT קארמה יום יום, שידורי קבלה מסביב לשעון: 03:00-06:00 07:00-08:00 13:00-14:00 19:00-20:00

ערוץ הקבלה באינטרנט: www.kab.tv 24 שעות ביממה

גלגלי שיניים

שמי גל
ואני – גלגל

אבל...
לא סתם גלגל
אלא גלגל מיוחד
כזה שלא מצליח
להתגלגל לבד.

אני לא עגול כמו
כדור או כמו חישוק
וגם לא חלָק
ואם תירצו בי
לאחוז
יהיה לכם קל מאוד

כי יש לי שיניים
רבות ושוות
שכשהן פוגשות
עוד גלגל הן מייד
משתלבות

איך אפשר לדמיין
את זה היצור?
גם גלגל, גם שיניים?
ממש לא ברור.

אגלה לכם סוד
מאוד כמוס:
מייד כשנוצרתי
היה לי יחוס –

היה לי תפקיד
ברור ומושלם
שמייד כשאספר
עליו, יבינו כולם.

אני ממשפחה
קשורה ומלוכדת
שיש לה עיקרון
שלפיו היא עובדת.

כששני גלגלי שיניים
נפגשים
מייד לעבודה הם
ניגשים:
הם משתלבים
וביחד נעים.

והכי נעים...
זה כשיש
כמה שיותר גלגלים

גלגל שיניים
לא נוצר להיות לבד
תמיד הוא מיועד
לחבור לעוד אחד

וכך עם עוד כמוהו
שלובים, מעבירים,
כוח זה לזה
מכֹּל הגלגלים
כך מכונה פועלת

אך אם גלגל אחד
עצר ולו לרגע,
כולם עוצרים מייד.

וכל הגלגלים
דומים לבני אדם,
שרק בכוח משותף
מתאחדים כולם!

וכל אדם נוצר
לחיות עם חברים
כשהם נעים ביחד–
שלמות הם
משיגים.

וכל גלגל נמדד
לפי מה שנותן,
שירות וכוח גם
להניע את כולם

כי אהבה גדולה
בין כל הגלגלים
תמיד הייתה
וגם תהיה
כי הם לא נפרדים.

ואם אתם זוכרים
השם שלי הוא גל
כי בלי חבר נוסף
לא אֶקָּרֵא "גלגל".

מאת: סיגל רץ

הדרך אל הקוסם

הוראות המשחק:
כדי לשחק, צריך קוביית משחק ושחקנים קטנים. חפשו בבית קובייה ודמות קטנטנה שתהיה השחקן שלכם.
השחקנים נעמדים בתחילת המסלול, וכל משתתף זורק בתורו את הקובייה.
מתקדמים במשבצות לפי מספר הנקודות שבקובייה, ולפי ההוראות שבמשבצות.
במשבצת שממנה יוצאת דרך נוספת בצורת חץ, עליך להתקדם או לחזור בדרך הזו.
אם התקדמת בזכות חבר, אינך חייב לבצע את הוראות המשבצת שאליה הגעת.
המטרה להגיע אל ארמון הקוסם.
המשחק נגמר רק כאשר כל השחקנים מצליחים להגיע לארמון ומתחברים כולם ביחד עם הקוסם.

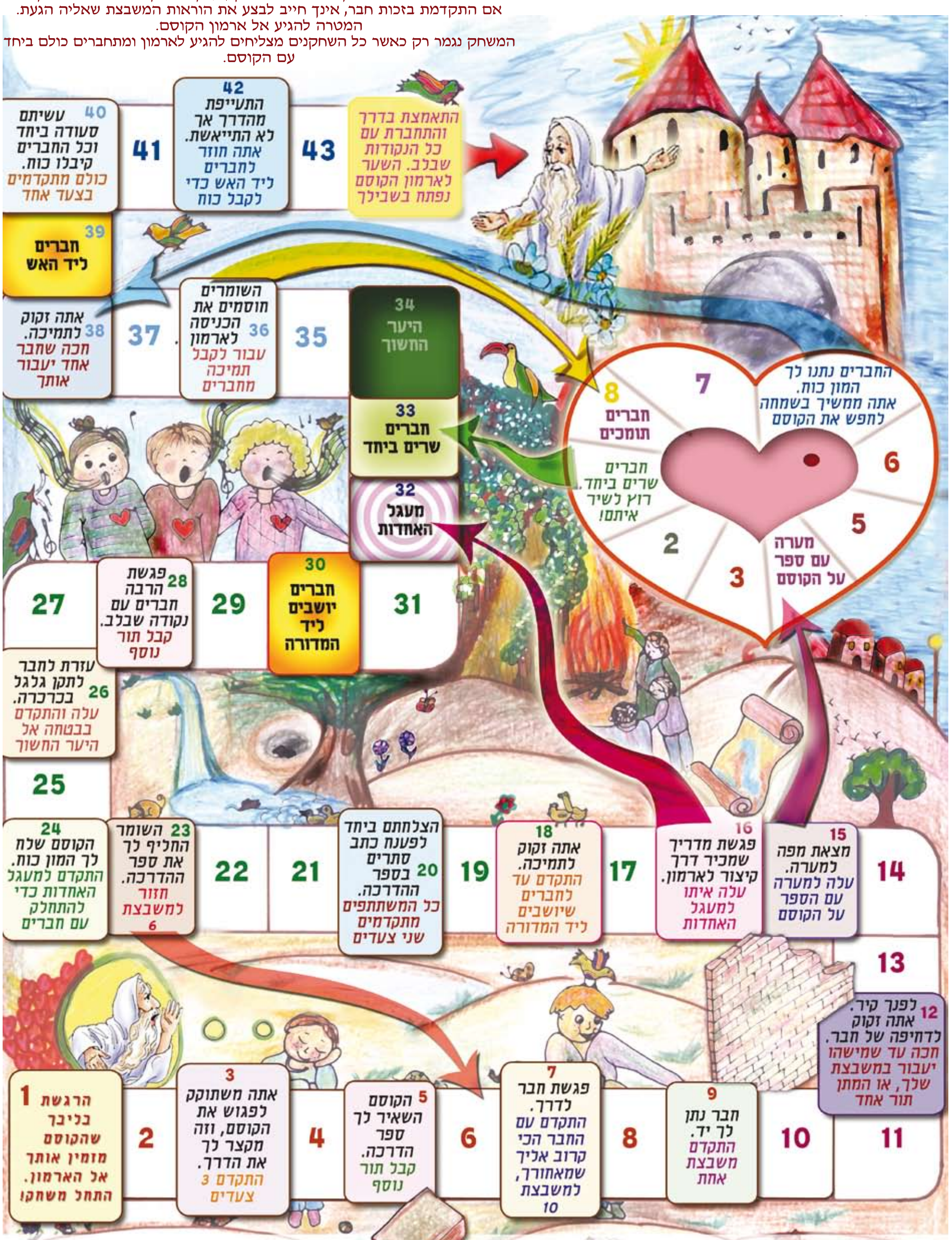

היה היה קוסם שהיה לו מגדל מלא כל טוב. אבל לא היו לו אורחים.
הקוסם מזמין כל אחד לארמון כי... עצוב להיות לבד.
גם אתה קבלת הזמנה. עליך לדעת שישנן שתי דרכים לארמון הקוסם:
דרך קצרה ודרך ארוכה.
בדרך הקצרה יעזרו לך חברים, ספרים ומדריך. בדרך הארוכה, תלך לבד ותתקדם לאט, עד שבסוף בכל זאת יעזרו לך ויקדמו אותך לארמון הקוסם.

בהצלחה בדרכך